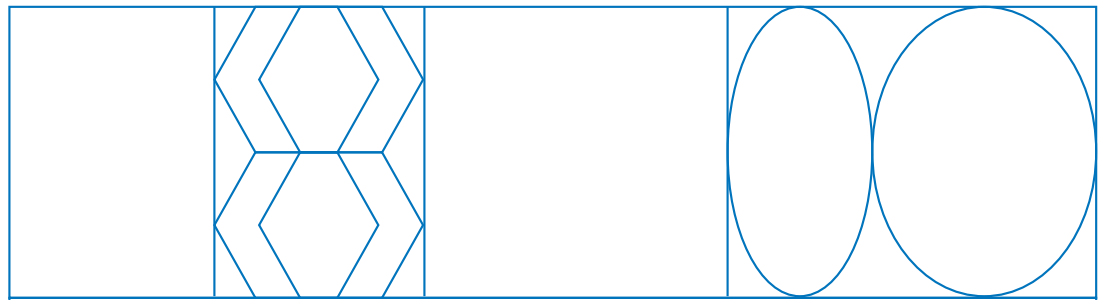

De què parlem quan parlem de...

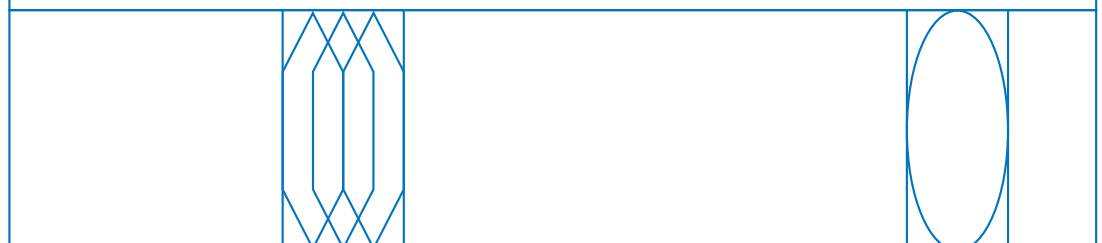
PRIMER GRUP DE TREBALL PILOT

				
<p>Construcció d'un marc conceptual comú per compartir elements constitutius i necessaris d'un ecosistema cultural per a la ciutat de Barcelona</p>				
				
				
				
				
			Consell de la Cultura de Barcelona	

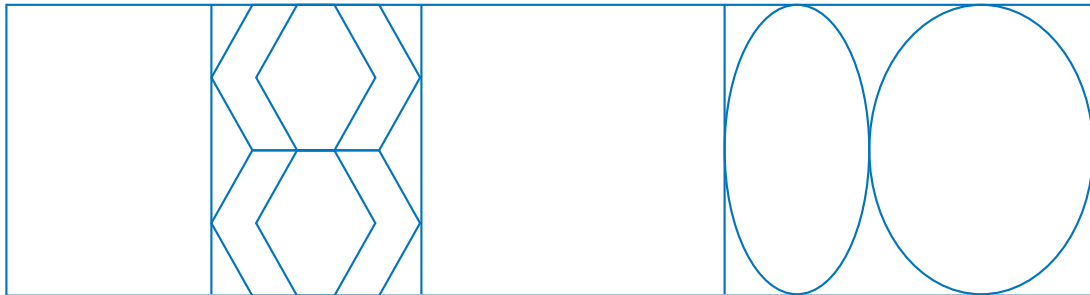

Índex

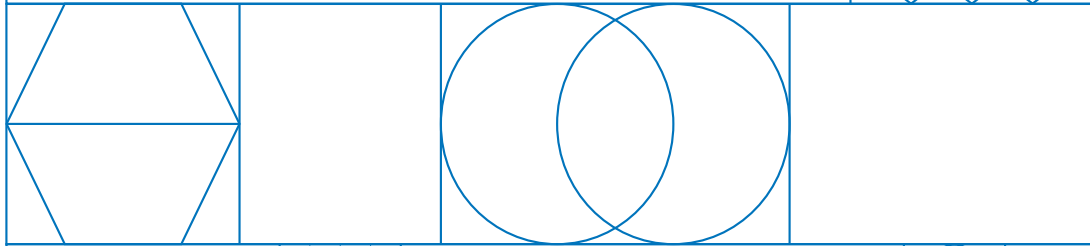
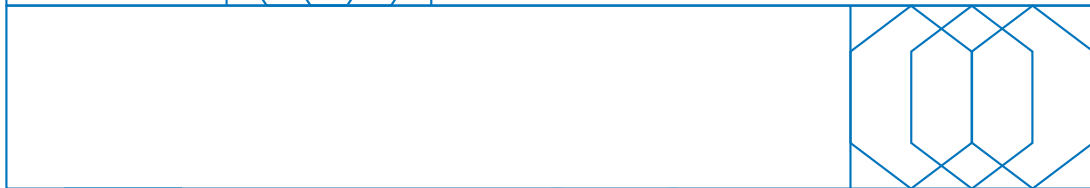
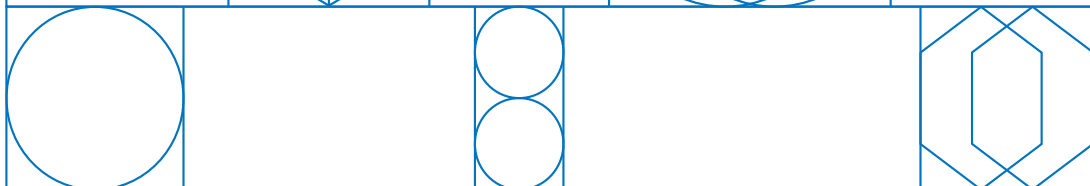
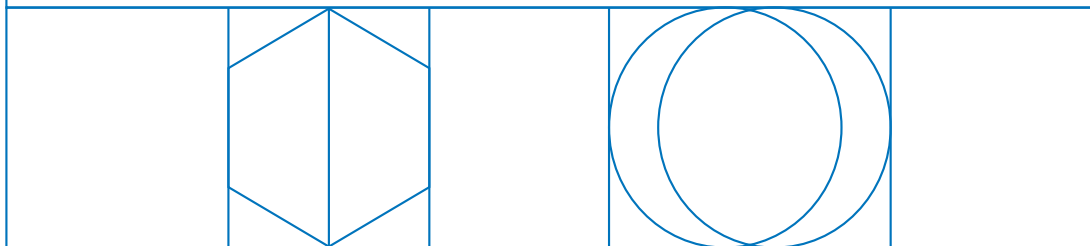
1. Introducció	5
2. Procés de treball	9
Qui som?	
Full de Ruta	
Calendari	
Desenvolupament de les sessions	
3. Els àmbits tractats	13
Governança cultural	
Sostenibilitat cultural	
Comunicació cultural	
Cadena – Xarxa de valor de la cultura	
4. En quin punt som ara?	23
5. Comissions 2023: propostes	27
6. Referències bibliogràfiques i materials utilitzats	31
7. Relatoria	35

1. Introducció

En quin punt vam iniciar la tasca

En el darrer Plenari celebrat el 28 d'abril de 2022 el Comitè Executiu va proposar iniciar un procés de treball conjunt des del Consell de Cultura per crear comissions que permetessin abordar i debatre les necessitats de la cultura a la ciutat.

Amb aquest objectiu, es va proposar constituir un primer grup de treball pilot per compartir conceptes i significats al voltant de la cultura amb el propòsit de facilitar un marc de discussió comú dins el Consell i ajudar a definir una metodologia de treball per a grups posteriors.

El mes de juny va tenir lloc al Palau de la Virreina el diàleg entre Jordi Martí i Antonio Monegal "El sentit de la cultura", que volia ser el punt de partida d'aquest procés per posar en comú significats compartits dins el marc del Consell.

A principis del mes de juliol es va dur a terme la primera trobada amb els i les membres del Consell que volien integrar aquest primer grup de treball pilot i, en el marc d'aquesta trobada, es van plantejar algunes preguntes que havien de permetre avançar en el seu propòsit. Aquestes preguntes també es van compartir amb la resta d'entitats i membres de vàlua reconeguda del Consell.

En paral·lel al desenvolupament del grup de treball pilot, entre els mesos de juliol i desembre del 2022, es van recollir les propostes per a les properes comissions del 2023 a través d'un formulari compartit. Totes les propostes rebudes s'han connectat amb el resultat del buidatge de les respostes a les cinc preguntes formulades en la primera trobada de la comissió del mes de juliol.

Les cinc preguntes per iniciar aquest procés van ser:

1. Com seria el model cultural de ciutat que voldries?
2. Com i en què creus que podria contribuir-hi el teu sector/professió?
3. Què necessitaria el teu sector/professió per avançar cap a aquest model?
4. Quins tipus de participació cultural creus que haurien de promoure, facilitar i, fins i tot, protegir les polítiques culturals de la ciutat?
5. Quins tipus d'agents de creació/generació/desenvolupament cultural haurien de promoure, facilitar i, fins i tot, protegir les polítiques culturals de la ciutat?

Com a resultat, es concreten cinc àmbits dins els quals s'han agrupat els temes que s'han d'abordar en les comissions de treball futures i es defineixen algunes propostes i reptes plantejats per les persones integrants de la primera comissió:

- > Governança cultural
- > Comunicació cultural
- > Sostenibilitat cultural
- > Ecologia cultural: la cadena-xarxa de valor en la cultura
- > Cultura i educació

Aquests cinc àmbits responen a la voluntat de proposar vies encaminades a la creació d'un ecosistema cultural obert, múltiple, comprensiu i adaptatiu, que vetlli pel compliment dels drets culturals i que respongui a les necessitats a què cal donar resposta per avançar cap al "bon viure".

El “per a què”

Sumak kawsay (traduït com a “el bon viure”) és una paraula quítxua referida a la cosmovisió ancestral de la vida. Des de finals del segle XX també és un paradigma epistèmic i una proposta política, cultural i social desenvolupada principalment a l'Equador i Bolívia.

Des dels anys noranta el *sumak kawsay* s'explica com una proposta política que busca el “bé comú” i la responsabilitat social a partir de la seva relació amb la Mare Natura i del fre a l'acumulació sense fi, i que sorgeix com a alternativa al desenvolupament tradicional. El “bon viure” planteja la realització de l'ésser humà de manera col·lectiva amb una vida harmònica, equilibrada, fonamentada en valors ètics davant del model de desenvolupament basat en un enfocament economicista, com a productor de béns de valor monetari.

“La satisfacción de las necesidades, la consecución de una calidad de vida y muerte digna, el amar y ser amado, el florecimiento saludable de todos y todas, en paz y armonía con la naturaleza y la prolongación indefinida de las culturas humanas. El Buen Vivir supone tener tiempo libre para la contemplación y la emancipación, y que las libertades, oportunidades, capacidades y potencialidades reales de los individuos se amplíen y florezcan de modo que permitan lograr simultáneamente aquello que la sociedad, los territorios, las diversas identidades colectivas y cada uno —visto como un ser humano universal y particular a la vez— valora como objetivo de vida deseable (tanto material como subjetivamente y sin producir ningún tipo de dominación a un otro).”

Plan nacional para el buen vivir (Equador)

El “què”

Què entenem i què considerem imprescindible incloure en cadascun dels cinc àmbits per garantir un ecosistema cultural arrengrerat amb el paradigma del “bon viure”?

Els “com”

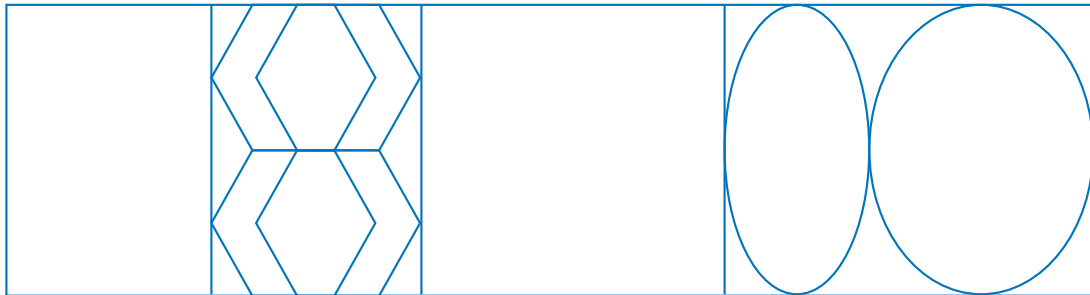
Quines decisions cal prendre i quines accions caldria dur a terme per concretar propostes en aquest sentit? Quines ja s'estan duent a terme i quines falten?

Els “qui”

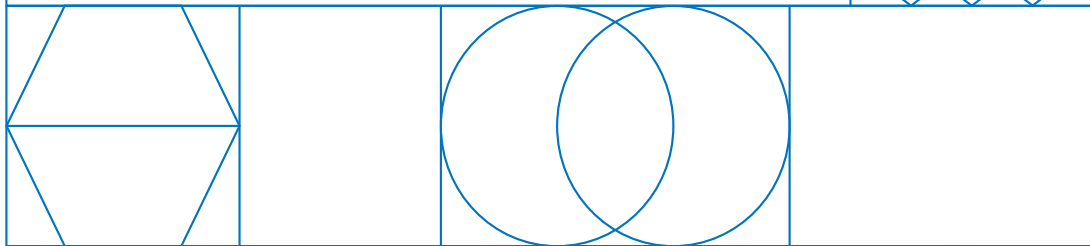
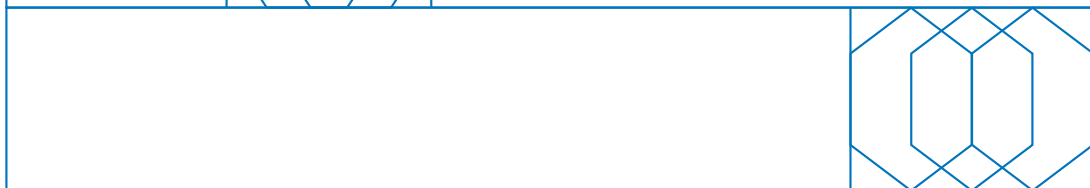
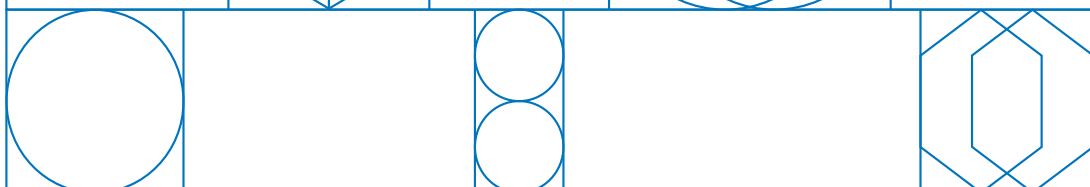
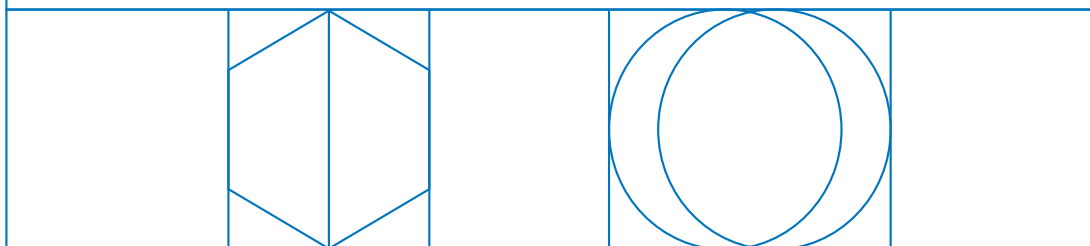
Quins agents cal involucrar per garantir que els “com” no desviïn els “què” imprescindibles perquè el “bon viure” sigui una realitat?

2. Procés de treball

Qui som?

Ester Bartomeu, representant de l'**AADPC**

[Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya]

Isabel Vidal i Txell Remolins, representants d'**ADETCA**

[Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya]

Àngels Civit, representant de l'**AMJM**

[Associació de Músics de Jazz i Música Moderna Catalunya]

Lluís Torrents, representant de l'**ASACC** [Associació de Sales de Concerts de Catalunya]

Quico Peinado, representant d'**Art Barcelona** [Associació de Galeries]

Rosa Maria Provencio, representant de l'**Ens de l'Associacionisme Cultural Català**

Lola Lasurt, representant de la **PAAC** [Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya]

Montserrat Bou, representant de **PROA** [Productors Audiovisuals Federats]

Membres del Comitè Executiu del Consell de la Cultura

Ester Bonal [coordinació], Mercè Sarrias [relatoria], Pau Alsina, Amadeu Carbó,

Alexandra Laudo, Lucía Piedra

Membres de vàlua reconeguda del Consell de la Cultura

Nicolás Barbieri, Carol Durán, Mireia Estrada, Francesca Llopis, Martí Sales

Full de ruta

GR	Gran Recorregut — Impactar en les polítiques culturals per construir un ecosistema que contribueixi de manera decisiva a l'assoliment del "bon viure"
PR	Petit Recorregut — Concreció de propostes en aquests cinc àmbits
SL	Sender Local — Adquisició de compromisos per part dels membres i entitats del Consell [colideratge i participació en accions i processos per respondre a les necessitats d'un ecosistema cultural del "bon viure"]

Amb el propòsit de situar el paper que aquest i posteriors grups de treball haurien de jugar per repensar l'ecosistema cultural de la ciutat, fem servir la metàfora dels senyals de rutes de muntanya. Els grups de treball es situarien en el Petit Recorregut [detecció de necessitats i propostes per donar-hi resposta] amb el propòsit d'incidir en el Gran Recorregut [polítiques culturals], a partir de l'escolta i interpel·lació al conjunt de senders locals [teixit cultural de la ciutat].

Calendari de treball

En aquest “petit recorregut” que ara iniciem, definim un calendari de treball que ens ha de portar al nostre objectiu.

5 de juliol	10 d'octubre	7 de novembre	28 de novembre	12 de desembre
Presentació del conjunt de membres del grup. Recollida d'impressions i d'expectatives	Concreció de proposta de marc de treball i de full de ruta. Laboratori d'idees > 1r àmbit: governança	Laboratori d'idees > 2n àmbit: comunicació > 3r àmbit: sostenibilitat	Laboratori d'idees > 4rt àmbit: ecologia cultural: cadena-xarxa de valor en cultura; cultura i educació	Recapitulació i preparació de presentació del treball de la comissió

Ple del Consell de la Cultura — Febrer del 2023

Presentació del resultat del grup de treball, concreció de les comissions del 2023

Desenvolupament de cada una de les sessions

1a sessió (5/7/2022):

Presentació de les persones que participen en el grup. Diàleg i pluja d'idees sobre el sentit de la comissió. Plantejament de cinc preguntes acordades que cal respondre per escrit:

1. *Com seria el “model cultural” que voldries?*
2. *Com i en què creus que podria contribuir-hi el teu sector o la teva professió?*
3. *Què necessitaria el teu sector/professió per avançar cap a aquest model?*
4. *Quins tipus de participació cultural creus que haurien de promoure, facilitar i, fins i tot, protegir les polítiques culturals de la ciutat?*
5. *Quins tipus d'agents de creació/generació/desenvolupament cultural haurien de promoure, facilitar i, fins i tot, protegir les polítiques culturals de la ciutat?*

2a sessió (10/10/2022):

A partir del buidatge de les respostes, es fa una proposta de paradigma cultural compartit i la concreció de cinc elements/àmbits de la cultura que caldria treballar. Es duu a terme una dinàmica en tres grups per compartir idees sobre tipus de governança. Es presenten les conclusions de cadascun dels tres grups al gran grup.

3a sessió (7/11/2022):

Cada persona participant escriu i presenta propostes sobre els principis i les accions referits als cinc àmbits de la sostenibilitat cultural (laboral, econòmica, bon govern, ambiental i social) i es fa la connexió amb els objectius de desenvolupament sostenible [ODS]. Hi ha una petita reflexió final sobre la comunicació cultural.

4a sessió (28/11/2022):

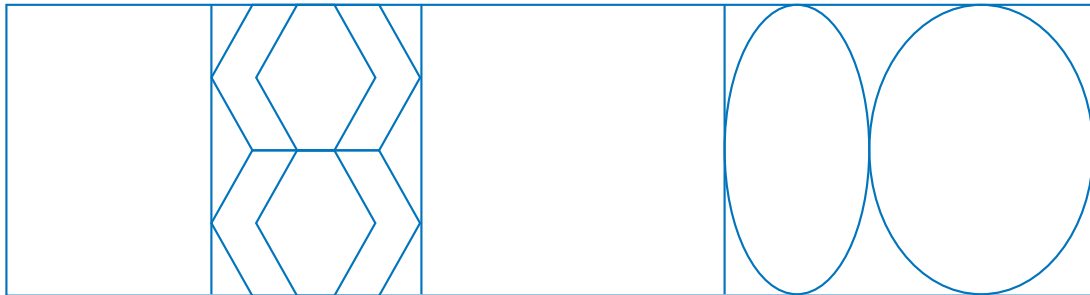
Es fa una reflexió en dos grups i una concreció de propostes sota el títol genèric d'“Ecologia cultural [xarxa/cadena de valor de la cultura]”, en què s'inclouen també la cultura i l'educació. Hi ha un treball individual i una posada en comú en dos grups, en forma de mapa/esquema que reculli les reflexions de tothom.

5a sessió (12/12/2022):

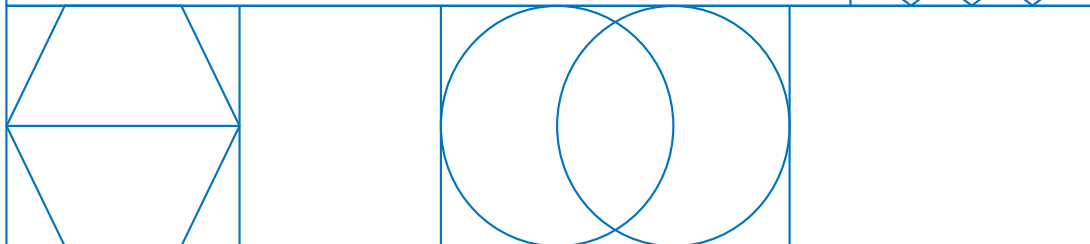
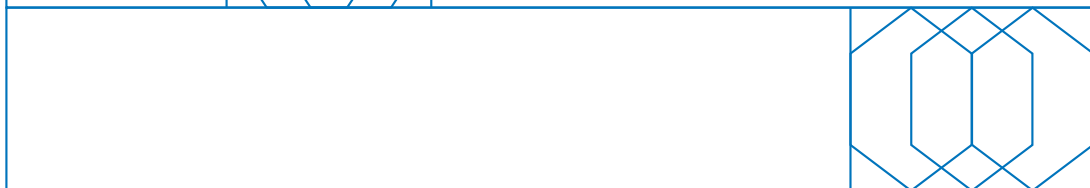
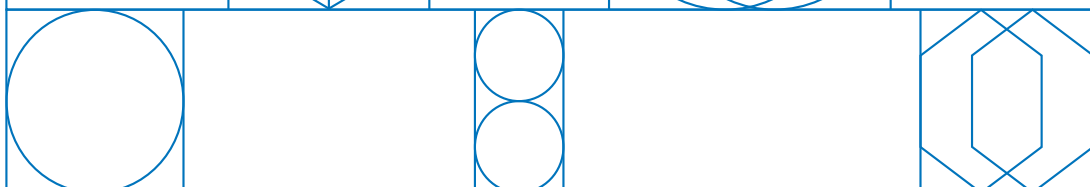
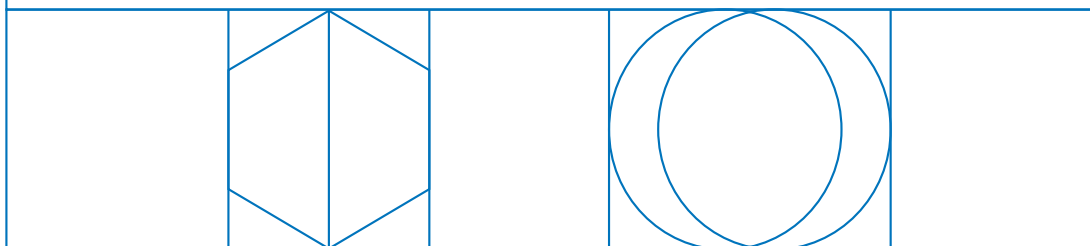
Es presenta el document-resum del procés dut a terme pel grup de treball. S'incorporen esmenes proposades per membres del grup. S'emeten les conclusions del procés i les reflexions resultants del grup de treball. S'incorporen les propostes de comissions rebudes a través del formulari corresponent, agrupades per àmbits.

3. Els àmbits tractats

En aquest apartat mostrem els resultats de les diferents dinàmiques realitzades, estructurades en els 5 àmbits descrits anteriorment, i tractats en cada una de les sessions de treball del nostre grup.

1. Governança cultural

Des del Consell de la Cultura s'entén que una governança cultural de la ciutat, garant del Pla de Drets Culturals, ha de constituir-se com el marc estructural que inclogui les administracions públiques, les iniciatives privades, els col·lectius de professionals de la cultura i els agents socials i culturals del territori.

És des de la incorporació de tots els artífexs del teixit cultural en aquest marc que es pot treballar en la creació d'un **ecosistema cultural obert, plural, de qualitat i sostenible**.

El model de governança només s'entén des de la **corresponsabilització** de tots els agents implicats en les polítiques culturals de la ciutat.

La millor garantia per construir un ecosistema cultural que vetlli per ser i mantenir-se equilibrat en tots els nivells rau en la no jerarquització dels interessos posats a debat, en la intervenció en la presa de decisions de tots els agents implicats en el desenvolupament cultural de la ciutat.

Aquesta corresponsabilització implica un canvi de concepte de lideratge polític que caldria incorporar estructuralment en el model de governança cultural de la ciutat per no fer-lo d'aplicació discrecional, en funció del color polític que governa.

Propòsit

La governança hauria de garantir un ecosistema cultural que contribuís al "bon viure" de la manera següent:

- > Que totes les persones puguin emancipar-se i desenvolupar-se en un ecosistema cultural que vetlli per no deixar cap expressió cultural fora ni jerarquitzi les diverses expressions culturals [perspectiva descolonial, intercultural i interseccional].
- > Que així es generin noves centralitats i es facin desaparèixer les perifèries socials i cultural actuals [de tot tipus] i s'hi incorporin noves perifèries que són vitals per a l'ecosistema mateix.
- > Que els treballadors i les treballadores de la cultura siguin i se sentin reconeguts i reconegudes des de tots els nivells [professional i laboral], com passa en altres sectors.

Condicions irrenunciables

Una governança com la que es planteja implica una sèrie de condicions:

- > Una voluntat política real que es tradueixi en accions per implantar-la.
- > Disposar d'un marc legislatiu que l'aixoplugui, aprovat pels estaments jurídics i polítics corresponents.
- > Desenvolupar un sistema organitzatiu del marc de governança que avanci en el compliment del Pla de drets culturals i vetlli per l'equilibri d'interessos dels agents i col·lectius diversos del teixit cultural de la ciutat.

Indicadors de cultura per al desenvolupament, UNESCO

A fi que la legislació i la reglamentació sobre cultura, diversitat cultural i drets culturals s'im-

plantin d'una manera efectiva i útil, en primer lloc, els principis, els drets i les obligacions que contenen s'han de traduir en polítiques públiques. A més, hi ha d'haver **estructures administratives que tinguin les capacitats adequades, que s'han de reforçar i adaptar progressivament als contextos canviants**, a fi d'executar i avaluar aquestes polítiques. Així, les polítiques públiques i els processos, les estructures, els mecanismes i els sistemes politicoadministratius són fonamentals per garantir i promoure una gestió eficaç i eficient en l'àmbit cultural que promogui els sectors i els processos culturals des de la perspectiva del desenvolupament.

En aquest marc, es considera que la **descentralització cultural**, entesa com una combinació de funcions i relacions administratives, fiscals i polítiques, exerceix un paper important per garantir que l'adopció de decisions reflecteixi, tant com sigui possible, les necessitats i la voluntat de la ciutadania (i propiciï el potencial creatiu a tot el país), i per afavorir la igualtat d'accés als béns i els serveis culturals.

Infraestructures

Les infraestructures culturals (existents, millorades o noves) tenen un paper clau en la promoció de l'educació, l'empoderament i la participació cultural, i contribueixen a promoure la integració i a reduir l'exclusió i la marginació, així com a millorar la qualitat de vida de la ciutadania.

A més, aquestes infraestructures són crucials per crear entorns propicis al sorgiment de sectors culturals dinàmics i d'agrupacions o clústers culturals, ja que afavoreixen la vitalitat cultural i social, però també econòmica, dels llocs on estan implantades. En efecte, els operadors culturals s'enfronten a greus dificultats per establir empenedories culturals viables quan no disposen d'una infraestructura bàsica, com ara accés al capital i espais de creació, producció, distribució i difusió i formació. Per tot això, les infraestructures culturals són essencials perquè la cultura "treballi" per al desenvolupament a escala nacional.

Participació de la societat civil

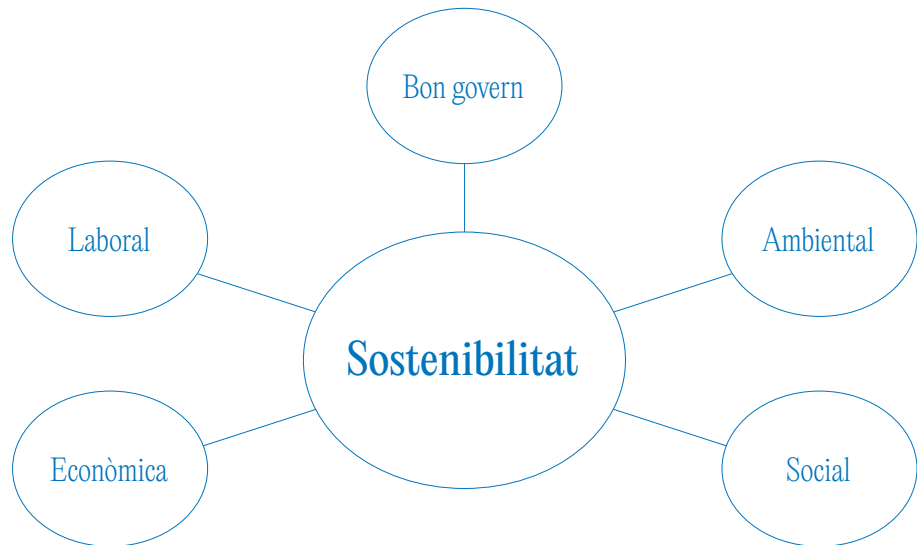
La Convenció sobre la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals¹ reconeix el paper fonamental que exerceix la societat civil en la protecció i la promoció de la diversitat de les expressions culturals i la importància de fomentar-ne la participació activa en l'elaboració, la gestió, l'avaluació i la implantació de les polítiques i les mesures culturals. Aquests processos indispensables de formulació de polítiques participatives en l'àmbit de la cultura, a més, poden servir de model per a altres àmbits polítics, com el medi ambient i l'educació.

Les bones pràctiques de governança cultural han de fomentar la participació de la societat civil en els processos de presa de decisions. Això es pot aconseguir per mitjà de legislacions específiques, així com d'acords i mecanismes institucionals que en garanteixin la representació, a fi de fomentar eficaçment la diversitat cultural i el pluralisme i lluitar contra les exclusions socioculturals. Així, es tracta de garantir que les persones representants de la societat civil i, en particular, dels i de les professionals de la cultura i de les minories tinguin una representació adequada, siguin consultades i tinguin veu en les decisions que les afectin perquè, en la mesura del possible, adoptin un sentiment de responsabilitat compartida respecte a aquestes decisions.

[1] — Conferència General de l'Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura, reunida a París del 3 al 21 d'octubre de 2005, en la seva 33a assemblea.

2. Sostenibilitat cultural

Bon Govern

Preveu la integració de la sostenibilitat en el govern corporatiu, en la definició de l'estratègia, en la gestió mateixa i en la relació i la comunicació amb les parts interessades. Transversalitat, proximitat, transparència, rendició de comptes, participació, comportament ètic i gestió responsable són els aspectes principals que cal gestionar.

Objectius				
<ul style="list-style-type: none"> > Corresponsabilitat pública-privada-associativa > Visió transversal i sistèmica de la sostenibilitat > Consciència ètica en l'aplicació de la llei > Burocràcia al servei de les persones i no de les institucions [reducció i facilitació virtual de tramitacions] > Corresponsabilització de tots els agents implicats en lloc de fiscalització i control > Recopilació continuada de dades reals [nivell autonòmic] > Avaluació de les polítiques culturals > Feminització de les polítiques > Polítiques de conciliació 				
Agents				
Administracions [cultura, universitats, educació], institucions, empreses, entitats, associacions, recerca+comunitat implicades, figures polítiques				
<p>5 IGUALTAT DE GÈNERE</p>	<p>10 REDUCCIÓ DE LES DESIGUALTATS</p>	<p>12 PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLES</p>	<p>16 PAU, JUSTÍCIA I INSTITUCIONS SÒLIDES</p>	<p>17 ALIANCES PER A ASSOLIR ELS OBJECTIUS</p>

Laboral

Considera la millora dels aspectes laborals des del punt de vista de la sostenibilitat: no-discriminació, salut i seguretat, integració, conciliació de la vida laboral i familiar, bon clima laboral, formació i promoció de les persones, etc.

Objectius
<ul style="list-style-type: none">
> Retribucions dignes
> Estabilitat laboral
> Convenis col·lectius de la cultura
> Afavoriment de la diversitat de les persones treballadores de la cultura en tots els nivells
> Revisió del sistema de licitació i contractació pública [evitar greuges comparatius amb el sector privat]
> Legalització dels barems tarifaris orientatius difosos per les associacions
> Formació continuada i millores en l'especialització laboral [previstes/facilitades per les condicions laborals]
> Classificació de les professions artístiques i culturals per part del SOC
> Serveis i prestacions socials a artistes i treballadors/ores culturals [jubilacions, baixes, etc.]
> Ampliació de l'exempció de l'IVA cultural
Agents
Sindicats, Administració, sector privat, figures polítiques, associacions d'artistes, entitats representants del sector cultural

Ambiental

Analitza la protecció del medi ambient, la preservació dels espais naturals, la biodiversitat i la prevenció de la contaminació per a un desenvolupament sostenible.

Objectius
<ul style="list-style-type: none">
> Promoure l'economia circular per reduir la contaminació ambiental, preservar espais naturals, gestionar eficientment recursos i residus, fer usos compartits de materials, etc.
> Repensar projectes amb visió territorial [evitar desplaçaments innecessaris]
> Fer oferta cultural digitalitzada per promoure la cultura [comunicació i participació]
> Dissenyar plans de sostenibilitat de les gires, festivals, etc.
Agents
Administracions, empreses culturals, associacions, etc.

Econòmica

Tracta de la dinamització dels entorns econòmics locals a través de mesures de desenvolupament que també incorporen criteris no econòmics com la sostenibilitat, la innovació, l'equilibri territorial, etc.

Objectius
<ul style="list-style-type: none">
> Fer i gestionar aliances i xarxes
> Promoure la corresponsabilitat publicoprivada (mecenatges i convenis)
> Assegurar el retorn a la comunitat dels projectes subvencionats
> Optimitzar l'ocupació dels espais a totes les hores
> Optimitzar les eines tecnològiques per flexibilitzar la presencialitat
> Potenciar un model d'economia social, circular i solidària de la cultura
> Mesures de redistribució de recursos econòmics
> Donar valor a la cultura com a bé essencial
> Rebaixar l'IVA cultural
Agents
Administracions, empreses culturals, associacions, etc.

Social / Comunitat

Té en compte el foment de la igualtat d'oportunitats i el benestar de les persones, a través de la cultura, l'educació, etc., per garantir la cohesió social

Objectius
<ul style="list-style-type: none">
> Reducció de les desigualtats en la participació cultural
> Descentralització de projectes culturals
> Estudiar i potenciar elements que fomentin oportunitats de participació cultural per acostar-nos a escenaris més equitatius
> Potenciar i desenvolupar projectes de cultura i educació amb mirada 360° i al llarg de la vida per a l'emancipació de les persones
> "Horitzontalitzar" les expressions culturals (perspectiva descolonial, de gènere, interseccional, etc.)
> Desenvolupar projectes de cocreació que posin en contacte creadors/ores, artistes, professionals, etc. amb la comunitat
> Donar accessibilitat a tots nivells sense devaluació / pèrdua de valor de la cultura
Agents
Administracions, entitats, associacions, centres i agents educatius, grups informals, etc

3. Comunicació cultural

En un espai limitat de temps perquè la primera part de la sessió s'ha allargat en el debat mantingut, ens plantejem les següents qüestions referents a la comunicació cultural:

- > Volem comunicar cultura, però, quina cultura?
- > Per què i per a què volem comunicar cultura?

El vídeo de N. Chomsky "Fabricar el consentimiento" sobre el consum i el capitalisme serveix per iniciar una reflexió conjunta on destaquen les següents idees apuntades durant el debat:

- > Hi ha el repte de recuperar una cultura per a la reflexió individual i col·lectiva en una societat de l'entreteniment, de la immediatesa i de la manipulació de les emocions.
- > La cultura s'ha de comunicar respectant les diversitats, les sobiranes culturals, etc.
- > La importància de l'educació en la formació de persones lliures; sense una educació en què s'aprecii i s'ensenyi a viure la cultura, no es pot crear una ciutadania participativa.
- > Cal alertar sobre la falta de públic a les galeries així com la falta d'espectadors i espectadores al teatre. Parlem de la crisi de "participació" en els esdeveniments culturals.
- > S'apunta a la urgència d'un canvi de mentalitat a l'hora de dirigir-se a gent que no té accés a la cultura: cal fer-ho sense segregat, oferint a tothom les mateixes possibilitats i afavorint la interculturalitat per aconseguir l'enriquiment social. La cultura és una cosa que es desperta, no "neix" en sí: s'ha de provocar i construir.
- > Cal generar unes condicions educatives que creïn aquestes necessitats en totes les capes de la societat.
- > Es constata l'efecte de les xarxes i la societat postcovid. En el moment en què el consum ja no és tan presencial, el control horari en festius no serveix per reconduir els hàbits de la ciutadania.
- > Es comenta la importància del vincle amb la institució o l'entitat on se celebra l'activitat.
- > La digitalització com a motor per adquirir nous públics i ser més sostenible.
- > Necessitat de comunicació en viu per construir una societat menys individualista. La qualitat de la comunicació cultural en un acte presencial és molt més gran que en un de digital.
- > Sense deixar de banda la digitalització i els avantatges que ens proporciona la xarxa com a societat, la taula defensa la presencialitat com a eina de cohesió i intercanvi social.
- > Necessitat de reinventar alguns espais que estan quedant obsolets, com ara els cinemes. No es pot negar la realitat digital, però s'ha de reinventar la presencial per donar-hi valor.
- > Necessitat de tenir un programa cultural potent a la televisió pública catalana. Actualment només existeixen en mitjans locals.
- > Com a proposta, es comenta la possibilitat que les entitats i les institucions facin "xarxa" citant-se les unes a les altres en els actes on són presents o en les seves aparicions a la televisió pública, per aconseguir ser conegudes.
- > Eliminació de la competitivitat entre les entitats i les associacions; la necessitat de generar xarxes, i la col·laboració com a generadora de creixement i comunicació.

4. Cadena-xarxa de valor de la cultura

En aquest apartat es descriuen els resultats de cada un dels dos grups formats per tractar cada un d'aquests conceptes: un grup amb les persones assistents més vinculades als àmbits de cultura comunitària i cultura i educació, i un altre grup amb les persones relacionades amb l'àmbit de la creació. Es constata la dificultat de la divisió, perquè són dos àmbits que estan molt comunicats.

Grup 1

Necessitats	Rol/Funció/ Responsabilitat	Idees per garantir-ne la sostenibilitat
Creadors/es		
Temps	Detonant/Metxa	"Intermittance"
Sostenibilitat econòmica	Provocació	Renda bàsica universal
Legislació que el/la protegeix	Obrir possibles	Incorporar noves narratives en els mitjans de comunicació per mobilitzar públics
Independència artística	Despertar possibles	Articular sistema de suport als oficis de l'ecosistema cultural [línies d'ajuts]
Codi Obert	Generar activitat	Coneixement i optimització de la xarxa i els circuits locals [economia circular]
Visibilització	Aportar reflexió, pensament, inconformisme	Espais públics de creació amb dotació econòmica
Desdibuixar el concepte d'espai d'exhibició. Accedir al públic	Enriquiment intel·lectual i estètic	Drets laborals protegits i complets

Temps per crear	Contribuir al creixement del ser individual i col·lectiu	Foment de l'emprenedoria cultural sense afany de lucre
Necessitats	Rol/Funció/Responsabilitat	Idees per garantir-ne la sostenibilitat
Espais d'exhibició		
Posar en valor	Altaveu/Mostra dels creadors/es al públic	"Intermittance" a professionals
Presència i visibilitat	Economia cultural	Ajuts a projectes puntuals, extraordinaris
Accessibilitat	Diversificació de continguts i formats per arribar a tothom	Equilibri entre propostes "populars" i "arriscades"
Recerca i mobilització de públics	Democratització cultural	Desenvolupar projectes pedagògics per fomentar interès del públic
Xarxes i circuits	Desenvolupament de propostes per l'enriquiment cultural Agents culturals del seu entorn, deixar espai a projectes culturals emergents Generar noves narratives des d'altres llocs	Ràtios d'espais per nº d'habitants. Evitar competència deslleial des dels circuits públics Formació en gestió i sostenibilitat, ajuts per a instal·lacions actualitzades Accés a espais digitals
Necessitats	Rol/Funció/Responsabilitat	Idees per garantir-ne la sostenibilitat
Productors/es i Gestors/es culturals		
Facilitat i claredat en tràmits	Ordenar i organitzar: de la idea a la realitat. Materialitzar l'obra de l'artista	Emmirallar-nos d'altres sistemes
Xarxa efectiva	Distribuir	"Intermittance"
Facilitats fiscals	Cocrear	Preus populars amb l'ajut de les administracions (per a artistes emergents)
Equitat en condicions laborals	Coneixement de xarxes i circuits Relació institucional Programació cultural i visibilitat local i global Relació amb teixit local que incorpori tots els agents	Reciclatge i reutilització Coordinació amb proveïdors Col·laboració, optimització de transports, instal·lacions, materials

Necessitats	Rol/Funció/ Responsabilitat	Idees per garantir-ne la sostenibilitat
Recerca		
Rigor metodològic	Generar coneixement rellevant social i cultural	Xarxa de recerca cultural (agents diversos)
Temps	Formació	Pla de dades culturals
Estabilitat	Implicació en disseny, implementació i avaluació de projectes i polítiques culturals	Perfil específic a centres educatius i culturals
Intercanvis i col·laboracions amb altres agents i investigadors	Recerca responsable, ètica, connectada amb les necessitats	Convocatòries específiques d'ajuts Demanda específica de recerca i avaluació culturals

Grup 2

Cultura i educació: Educació obligatòria

- > Revisar l'accés i la formació de mestres i professorat [graus i màsters]
- > Incorporar estructuralment la presència de creadors/ores (educartistes) als centres educatius
- > Connectar el centre educatiu amb el teixit de proximitat
- > Connectar l'experiència cultural i artística amb espais de recerca, i desenvolupar programes a partir d'aquesta recerca
- > Connectar els centres educatius amb els centres artístics de formació superior
- > Crear una figura de recercador/a en els centres educatius
- > Repensar el rol i la funció que educartistes i mediadors/ores culturals tenen en els centres educatius [cal superar el "taller" i incidir en els projectes de centre i en la formació continuada del professorat]

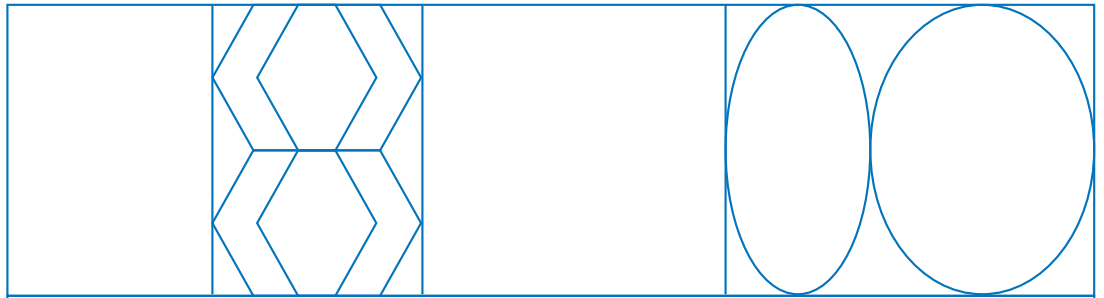
Cultura i educació: Educació al llarg de la vida

- > Desenvolupar experiències artístiques per a la franja 0-3
- > Creació d'una agència de cultura, recerca i creació
- > Implantar un codi de bones pràctiques que asseguri la coherència dels processos educatius, artístics i culturals amb l'ecosistema marc en què s'inscriuen
- > Generar, disposar i fer sostenibles espais de participació en els territoris (i promoure i tenir cura dels existents)
- > Articular un sistema progressiu en el qual puguin conviure subvencions, licitacions (que sempre incorporin els requisits del marc del "bon viure": recerca, bones pràctiques, interseccionalitats, etc.) que puguin evolucionar a ser contractes-programa estructurals reversibles

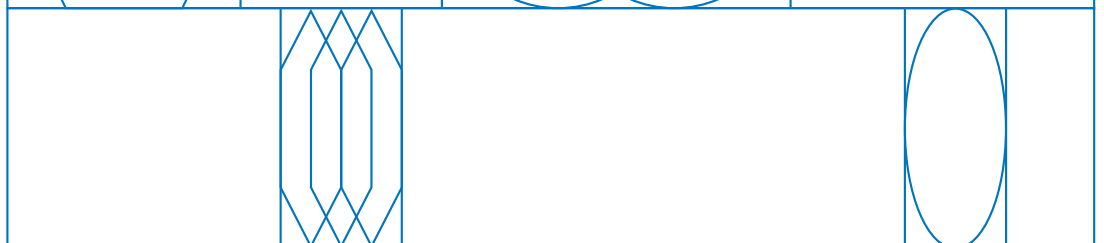
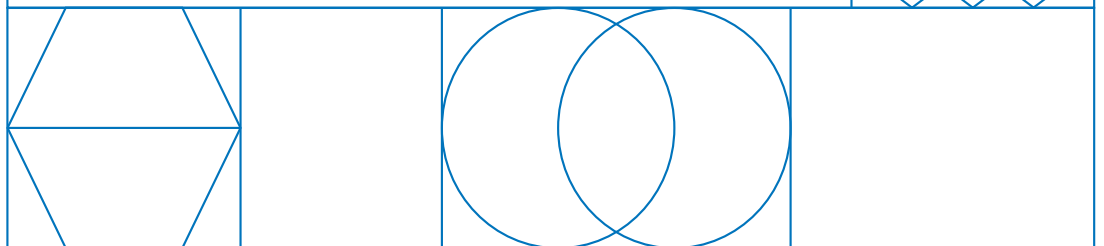
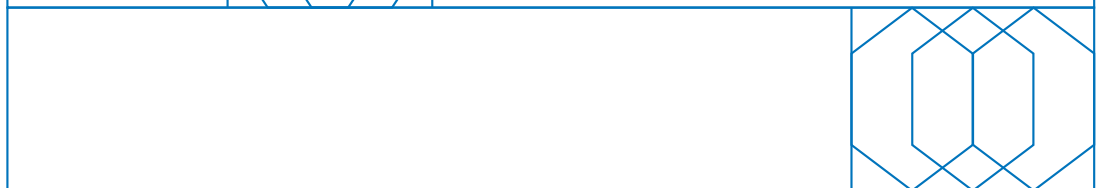
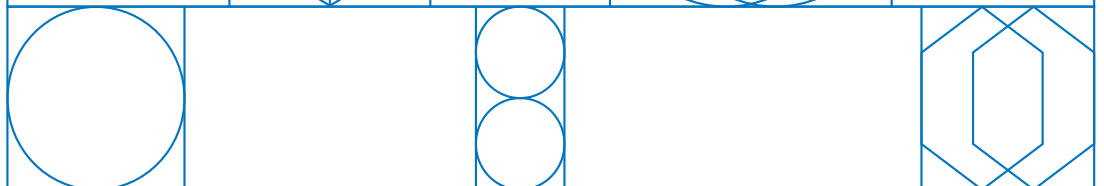
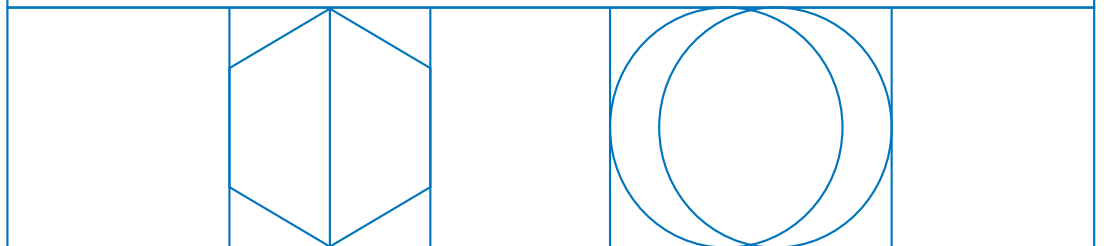

4. En quin punt som ara?

Un cop finalitzat el procés de treball d'aquest grup, en aquest apartat posem en comú les valoracions realitzades pels diferents membres amb la mirada posada en la creació i en la metodologia a seguir de les properes comissions de treball del Consell de la Cultura del 2023.

En aquest cas, s'han realitzat un total de 5 sessions de treball, un número de sessions que s'ha valorat positivament, tenint en compte els compromisos laborals i la disponibilitat real de les persones que es van apuntar per formar part d'aquest grup. Durant el procés de treball s'han anat compartint periòdicament els documents de treball, els resums de les reunions realitzades, a utilitzar, bibliografia, calendari, fotografies, vídeos.. tota aquesta informació de servei ha estat compartida i disponible en un espai virtual compartit amb tot el grup. Aquest sistema de compartir la informació també s'ha valorat molt positivament.

Pel que fa al nombre de participants, aquest es veu també molt determinat per l'horari de les sessions i la disponibilitat de cada persona, tot i que es valora positivament el número de persones que han participat en aquest primer grup -19 en total-, tenint en compte que era el primer i els objectius que s'havia marcat (principalment, propiciar la interacció i la coneixença de les diferents persones i entitats que formen el Ple del Consell i generar un primer espai de diàleg i de coneixença mútua). Els propers grups es poden crear amb un nombre més limitat de persones, aquest fet potser ajudaria a incrementar el compromís d'assistència a les sessions i poder tenir un calendari més ajustats a les necessitats de tothom.

Les dinàmiques realitzades en cada una de les sessions s'han valorat molt positivament, ja que faciliten molt i promouen que, encara que venint d'àmbits ben diferents, és possible trobar punts de contacte. En canvi, emmarcats en un discurs genèric, ens podem deixar moltes coses pel camí que també són motor de canvi i que només són possibles de detectar a través de l'experiència quotidiana.

Com a proposta de millora, comentar que ha faltat una mica de temps per poder concretar i especificar més les problemàtiques que han anat apareixent en els debats que s'han anat produint dins el grup i posar en comú els treballs realitzats en els diferents subgrups.

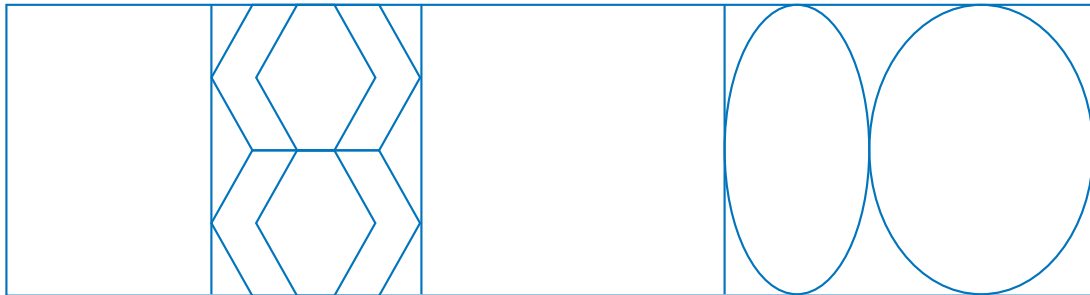
Creiem que és una bona manera de continuar aquest camí que hem iniciat, generant aquestes noves comissions a partir del que hem posat sobre la taula i vetllar perquè es puguin portar a terme. En aquest sentit, es considera oportú fer una tria prèvia de 7 comissions d'entre les 13 propostes rebudes. Aquesta tria es fa a través de les consideracions exposades i de la votació dins el grup de treball de quines seran les 7 comissions que es presentaran al Ple del Consell.

Caldrà veure, un cop escollides, quina necessitat específica existeix, quins objectius específics es marca el grup de treball, i a través de quines eines es porta a terme l'assoliment d'aquests objectius. Podrem comptar amb el coneixement i l'experiència de les persones del Consell que es proposin per formar-ne part, ja siguin del Comitè Executiu, membres de vàlua reconeguda o representants d'entitats i associacions, persones externes al Ple que es considerin d'interès i puguin aportar valor al grup, o bé l'acompanyament professional que es consideri necessari en cada cas.

Hem iniciat un camí que ara cal continuar a mode de *work in progress*, avaluant, revisant i redefinint a mesura que anem avançant en el nostre objectiu. La participació i la implicació de totes les persones i entitats del Consell és imprescindible per poder sumar experiències i mirades distintes, i enriquir així, el debat i la interconnexió entre el teixit cultural de la ciutat. És per això que us convidem a implicar-vos en algun dels grups del 2023 si el tema a tractar us afecta o us interpel·la directament.

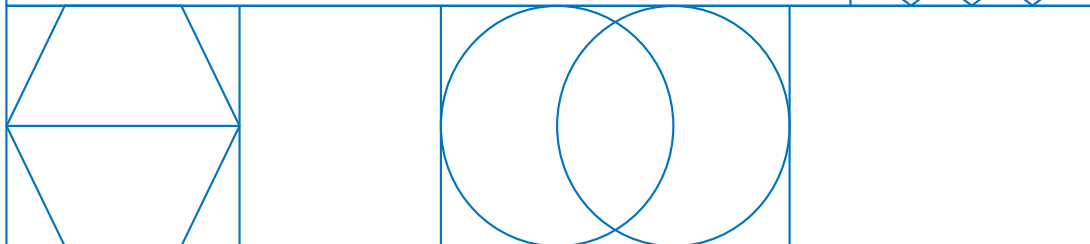
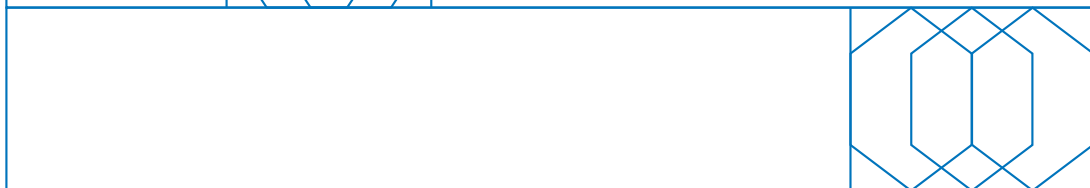
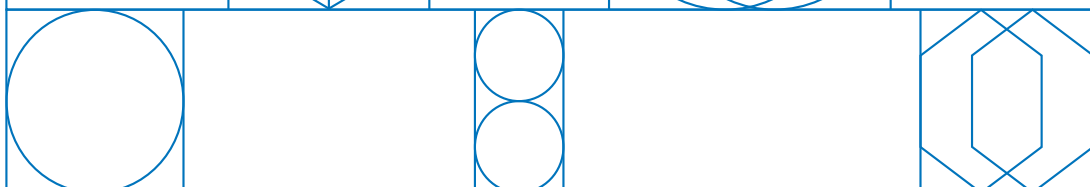
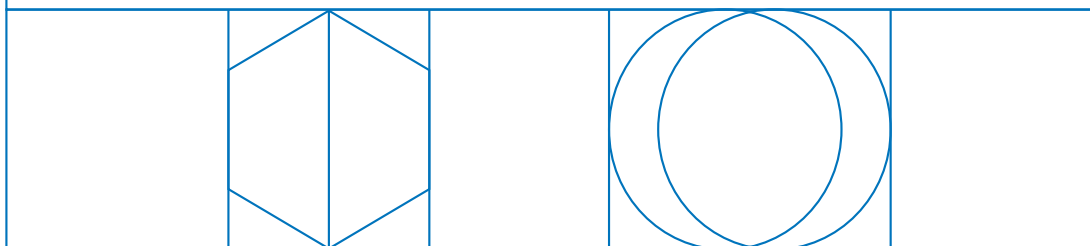
Volem compartir, també, la voluntat amb la qual hem iniciat aquest camí: la de corresponsabilitzar-nos, com a Consell de Cultura, de les polítiques culturals de la ciutat. Aquesta corresponsabilització necessita l'escolta i la incorporació de propostes que resultin dels grups de treball per part dels representants polítics i governs municipals; propostes que han de fer-se, també, a partir de l'escolta i la incorporació de la veu del teixit cultural de la ciutat (agents, empreses, entitats, associacions, xarxes, col·lectius, etc.).

5. Comissions

2023: propostes

A continuació, mostrem les 13 propostes que es van rebre inicialment per part dels membres del Consell per ser tractades en els propers grups de treball que es posaran en marxa el 2023. Amb aquestes propostes es pretén donar continuïtat al recorregut de “sender local” que hem iniciat amb aquest primer grup pilot.

Comissió proposada	Objectiu
Governança cultural	
Repensar el model de governança cultural: Martí Sales	Acabar amb la jerarquia de la presa de decisions vertical, impedir ingerències polítiques, desactivar inèrcies de funcionament intern, fomentar la participació de tots els treballadors i treballadores de la cultura, garantir la independència del govern de cada institució.
El paper de les empreses culturals en l'impuls del sistema cultural de Barcelona / el diàleg públicoprivat en l'impuls de la cultura: ADETCA [Isabel Vidal]	Debatre el paper dels agents articuladors i les empreses en el sistema cultural. Estudiar el sistema cultural en el seu conjunt i veure quin paper hi tenen els operadors privats i els públics i com podem millorar el sistema, sense desequilibrar-lo.
El retorn social de la cultura. Cap a un model comunitari: Laura Arau	Contextualització, creació de relat, identificació de possibles indicadors de retorn social
Sostenibilitat cultural	
Proposta de circuit pilot “Institucions culturals - Creadors/ores per al reaprofitament de materials”: Alexandra Laudo	Estudiar aquestes dinàmiques i plantejar un circuit pilot de reaprofitament d'aquests materials, mitjançant unes crides sistemàtiques, potser coordinades per l'Ajuntament.
Desbordar la cultura a la ciutat amb propostes de millora econòmica: Artibarrí [Àgia Luna]	És urgent tenir clares les propostes que ja estiguin en marxa o que es puguin engegar per donar suport a diferents sectors afeblits de la cultura [popular, comunitària, emergent, sales petites, economia social, innovació, etc.]. Cal plantejar millores de finançament per a les entitats i les empreses del sector. Ha d'incloure un capítol de transparència i pedagogia en aquest sentit.
Gratuïtat [o no] de la cultura amb fons públics: Associació de Sales de Concerts de Catalunya [Luís Torrents]	Valorar si el model de cultura gratuïta és vàlid i sota quines circumstàncies l'hauria d'aplicar l'Ajuntament.

Comunicació cultural	
La presència de la cultura contemporània en els mitjans de comunicació generalistes: Alexandra Laudo	Aconseguir que la cultura contemporània i, en especial, les arts visuals tinguin més presència en els mitjans de comunicació generalistes.
Observatori de convocatòries: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya (Lola Lasurt)	Aconsellar a l'hora de fer canvis en la redacció de bases, processos i ritmes que cal seguir.
Diàleg obert amb les fundacions: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya (Lola Lasurt)	Dur a terme seguiments exhaustius per part del govern de la ciutat i treure a concurs públic les places de direcció, i altres, que considerem necessàries [establir uns criteris de tria competencials]. https://www.paac.cat/es/i/fonent-se-les-fundacions/
Diàleg obert amb Manifesta: Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya (Lola Lasurt)	Que Manifesta es dugui a terme de la millor manera possible en diàleg amb tots els agents de la ciutat vinculats d'alguna manera a l'art contemporani.
Ecologia cultural: cadena-xarxa de valor en la cultura	
El públic: ADETCA (Isabel Vidal)	Analitzar la situació i enfocar les polítiques culturals també cap al públic.
Reconeixement dels creadors/ores com a patrimoni immaterial de la ciutat: Mercè Sarrias	Crear un marc de necessitats per potenciar l'existència del creador o la creadora a la ciutat i preservar el patrimoni immaterial.
Cultura i educació	
El <i>per què</i> i <i>per a què</i> de les arts i la cultura en l'educació: Ester Bonal	Proposar i vetllar per un desplegament equilibrat i coherent de la concreció de propostes d'arts, cultura i educació, en el context d'educació obligatòria i fora de l'escola, amb les finalitats d'un ecosistema cultural centrat en el "bon viure".

En la seva darrera sessió del mes de desembre, el grup de treball decideix conjuntament fer una primera tria a través de votació de les comissions proposades per tal de presentar una proposta més reduïda en el proper Ple del Consell, on s'hauran de decidir ja definitivament quines són les dues comissions que es posaran en marxa el 2023, i en quin ordre es portaran a terme. La resta de propostes que surtin escollides d'aquesta tria, i que no es portin a terme aquest any, seran revisades en el moment de fer la tria per al 2024.

6. Referències bibliogràfiques i materials utilitzats

Ciutat i Governes Locals Units (CGLU), *Agenda 21 de la Cultura: Accions*, Primera Cimera de Cultura de CGLU, 18-20 març, Bilbao, 2015

Ciutat i Governes Locals Units (CGLU), *La cultura es el cuarto pilar del desarrollo sostenible*, Bureau Ejecutivo de Ciudades y Gobiernos Locales Unidos, Ciutat de Mèxic, 17 de novembre de 2010

Federación Española de Municipios y Provincias (FEMP), *Guía para la evaluación de las políticas culturales locales. Sistema de indicadores para la evaluación de las políticas culturales locales en el marco de la Agenda 21 de la cultura*, 2009

Institut de Cultura de Barcelona (ICUB), *Enquesta de participació i necessitats culturals de Barcelona*, Ajuntament de Barcelona, 2020

Institut Valencià d'Art Modern (IVAM), *Pla de sostenibilitat 2021-2023*, IVAM Sostenible Agenda 2030, 2020

Ministerio de Educación y Cultura, *Desarrollo cultural para todos. Informe de gestión*, Dirección Nacional de Cultura del Uruguay, 2010-2014

Organització de les Nacions Unides (ONU), *Objectius de desenvolupament sostenible (ODS)*, 70a Assemblea General de la ONU, Nova York, 2015.

Belfiore, E., "Auditing Culture: the subsidized cultural sector in the New Public Management", *International Journal of Cultural Policy*, Centre for Cultural Policy Studies, University of Warwick, 2004

Belfiore, E., "The social impacts of the arts – myth or reality?", dins d'M. Mirza, *Culture Vultures: is UK arts policy damaging the arts?* Londres: Policy Exchange Limited, 2006

Mariscal Orozco, J. L., *Políticas culturales. Una revisión desde la gestión cultural*, Guadalajara [Mèxic]: Universidad de Guadalajara, Sistema de Universidad Virtual, 2007

Martinell Sempere, A. i García Haro, M. (dir.), *Hacia una cultura sostenible. Guía práctica para integrar la Agenda 2030 en el sector cultural*, Red Española para el Desarrollo Sostenible [REDS / SDSN Spain], 2021

Rubio Aróstegui, J. A., "Niveles de discurso de la política cultural y sus interacciones en la construcción de la realidad artística y cultural. El papel del discurso científico en España". *Periférica. Revista para el Análisis de la Cultura y el Territorio*, 2008

FMA - Asociación de Festivales de Música, "Reflexiones sobre la medición del impacto de los Festivales de Música. Hacia la homogeneización de una metodología de medición", Asociación de Festivales de Música en colaboración con Gabeiras y Asociados [sense data]

Enregistrament del debat: "La cultura popular i els mitjans de comunicació: una aliança [im]possible?", Som Cultura Popular. Mostra del Patrimoni Immateral de Barcelona, Barcelona, 2016: <https://www.youtube.com/watch?v=qX7NBkpr8I>

Jones, C., "Sin cultura no hay desarrollo sostenible", La Lupa, dins el web Cooperación Eficaz, 30 de juny de 2017: <https://observatorio.mainei.org/sin-cultura-no-hay-desarrollo-sostenible/>

Vídeo “Fabricar el consentimiento”, Noam Chomsky, YouTube:
<https://www.youtube.com/watch?v=CWFpnpXEFU&t=3s>

Vídeo “Recuperem el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació: 3 reflexions de Joan Manuel Treserras”, Plataforma per la Llengua, YouTube, 2022:
https://www.youtube.com/watch?v=H3_kayNVRBM, dins el “Decàleg de mesures per a l'audiovisual a Catalunya”

Vídeo resum del debat: “Cultura i mitjans de comunicació, missió impossible”, Fundació Catalunya Cultura, 2021:
<https://www.fundaciocatalunyacultura.cat/video/resum-del-debat-cultura-i-mitjans-de-comunicacio-missio-impossible/>

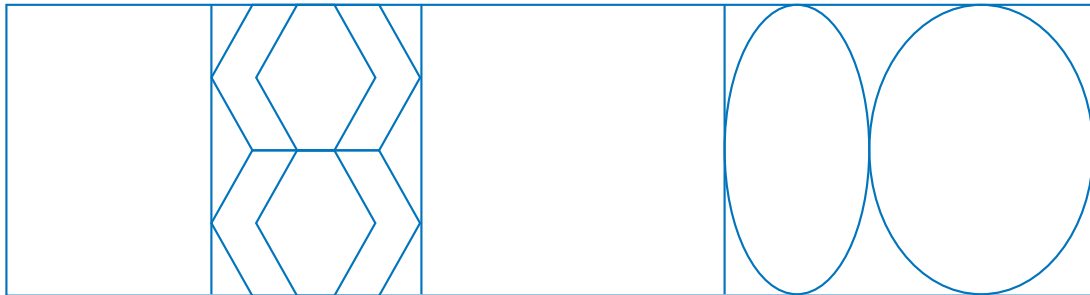
Vídeo: “Els imaginaris racistes”, capítol 1 #ArtiRacisme, Catàrsia, 2020:
https://www.youtube.com/results?search_query=%23artiracisme

Vídeo: “Guió i precarietat laboral”, capítol 2 #ArtiRacisme, Catàrsia, 2020:
<https://www.youtube.com/watch?v=YiWmFiH-VXI>

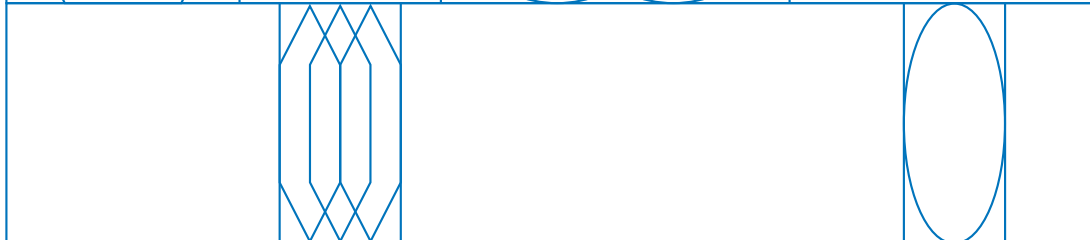
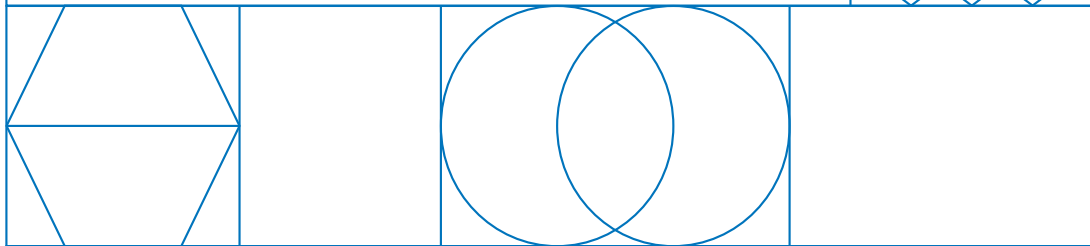
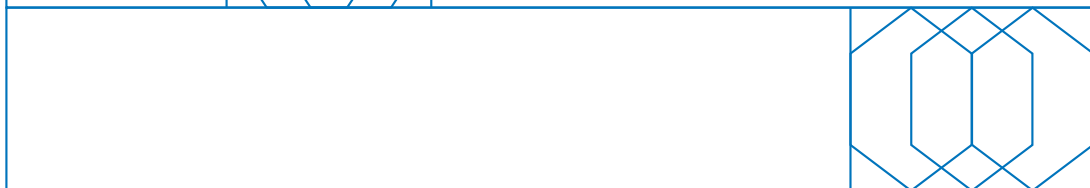
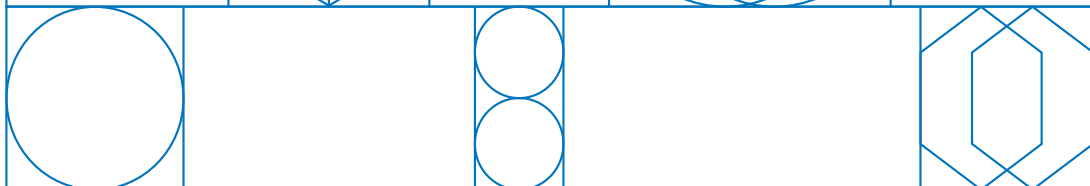
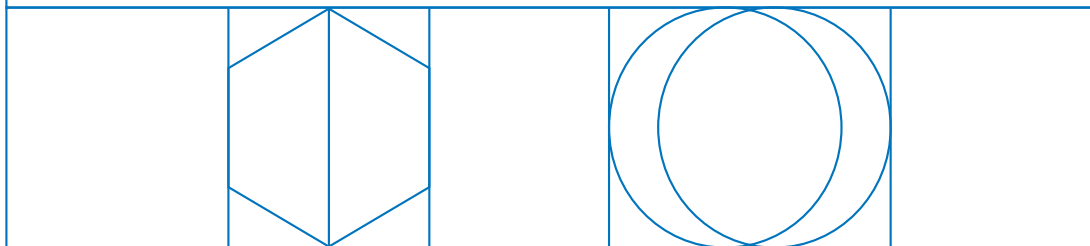
Vídeo: “Instrumentalització de la imatge”, capítol 3 #ArtiRacisme, Catàrsia, 2020:
<https://www.youtube.com/watch?v=-hV26zmAGSc>

Vídeo: “Què fem?”, capítol 4 #ArtiRacisme, Catàrsia, 2020:
<https://www.youtube.com/watch?v=xxYgrCKqL5g>

7. Relatoria

1a reunió grup de treball pilot del Consell de la Cultura		Marc conceptual i significats compartits
SESSIÓ DEDICADA A DEFINIR COM FUNCIONARIA LA COMISSIÓ	Espai 4. Palau de la Virreina	5 de juliol de 2022

En aquesta primera reunió del grup de treball pilot, l'objectiu era definir com funcionaria la comissió, aclarir quins objectius tenia i quines eren les prioritats perquè tothom es col·loqués en la mateixa casella de sortida. Així ho va expressar l'Ester Bonal, que va dirigir la sessió.

L'objectiu del grup és posicionar-nos com a consell davant del Pla de drets culturals i fer-ho tant des d'un marc teòric sobre el que és i de què parlem quan parlem de cultura, com des de la pràctica, fent una reflexió sobre les propostes puntuals d'acció que formula el pla.

La idea és avançar sessió rere sessió, amb un calendari establert, però adaptant-nos a l'evolució dels continguts d'aquestes sessions. En el moment en què ho veiem necessari, es crearan grups de treball per a diversos temes, sempre amb una mirada més enllà dels sectors. En aquests grups de treball hi haurà debat, gent encarregada de buscar la documentació, encàrrecs puntuals a persones expertes i sessions també "en directe" amb persones que puguin aportar perspectives interessants sobre algun dels temes. També es destaca la possibilitat d'aprofitar altres esdeveniments de la ciutat, com el Culturòpolis, per entrar en contacte amb persones expertes internacionals sobre algun tema en concret. Les feines de documentació i de treball específic seran remunerades.

L'objectiu de la comissió, finalment, és elaborar un document comú que reflexioni i analitzi la situació de la cultura de la ciutat tenint com a referent el Pla de drets culturals i aportant una mirada des de la diversitat de punts de vista de les persones membres del Consell de Cultura. El document es presentarà al proper Plenari del Consell, a principis del 2023.

Algunes de les persones membres del Consell, especialment Isabel Vidal (AETCA), demanen realisme i utilitat a aquest informe, i pregunten repetidament qui n'és l'interlocutor. Es destaca la quantitat de processos semblants que s'han fet anteriorment i només han quedat en paraules.

Per començar a obrir debat es llegeixen els principis del Pla de drets culturals: foment de la diversitat i la interculturalitat; llengua catalana; perspectiva feminista; transparència i bon govern; transversalitat; descentralització i noves centralitats; cultura metropolitana, i sostenibilitat.

Glossari

Una de les tasques que cal emprendre és la creació d'un glossari que ens permeti comparar significats al cent per cent quan parlem de conceptes com *interculturalitat*, *perspectiva de gènere*, però també *retorn social*, *cultura comunitària* o *transversalitat*, per posar alguns exemples de paraules que utilitzem intensament en aquests moments. Si ens hem de pensar com a ecosistema, hem de tenir un llenguatge comú. Els conceptes ens plantegen dubtes: de què parlem quan parlem de...

Lucía Piedra llegeix el text “Decolonizar el museo no es un performance ni una metàfora” [Correspondència entre Fabián Villegas i Cindy Sissokho]

D'aquest text en destaquem el valor de la cultura i de la societat com a “òrgan” de múltiples comunicacions, com un tot global. S'apunta al fet que la desafecció de la societat per la cultura, o més aviat per una determinada cultura, és fruit que no s'hi incloguin els i les membres d'aquesta societat, que ni la produeixen ni se senten apel·lats per ella com a públic. Destaquem la necessitat de ser inclusius.

Interconnexions, transversalitat, inclusivitat

El camí d'aquesta inclusivitat és transversal i depèn de molts factors: educatius, socials, polítics i no solament econòmics, com ja s'apuntava al principi de la reunió [Pau Alsina]. La gratuïtat per si sola no ha millorat substancialment la presència del públic en alguns esdeveniments.

També està clar que incloure moltes variables, fet al qual pot contribuir la diversitat de mons que reuneix el Consell, pot facilitar crear un “organisme” (tornant al text llegit per la Lucía) o un entramat que desencadeni una paràlisi que alguns consideren molt preocupant. Isabel Vidal, d'ADETCA, parla de “fallida multiorgànica”.

Connectar mons diversos

Sobre aquesta interconnectivitat també es destaca la necessitat i l'oportunitat, en aquestes reunions del Consell, de connectar gent i espais d'àmbits diversos, tant pel que fa al teatre *amateur* com al professional i com a àmbits totalment diferents, com ara la música i les puntes de coixí; el que sigui per crear connexions que aixequin públics, propostes i interès de la societat.

Es torna una altra vegada al jovent i a la necessitat de connectar-hi, perquè estan plantejant una altra manera de veure i viure el món. Tenen altres valors i els hem d'entendre [cal destacar que la mitjana d'edat de la taula era molt alta].

No ens posem d'acord en fins a quin punt la cultura de la ciutat té problemes més enllà dels econòmics, ni en la definició de l'abast d'aquest concepte de *cultura*; són camins que caldrà recórrer més endavant.

Economia, precarització

L'acord és molt més substancial quan es parla de precarització del creador o creadora. Alexandra Laudo i Lola Lasurt apunten cap a les conseqüències d'aquesta precarització per a les persones i també per a la solidesa i la potència d'aquesta cultura, condemnada a ser un *hobby* de supervivència o només feta per a gent adinerada. Sobre aquest concepte, Isabel Vidal, d'ADETCA, parla d'autoexplotació a causa de la il·lusió de l'artista que vol tirar endavant a qualsevol preu.

Alexandra Laudo parla del concepte de “la bona vida”; les polítiques no han de ser només culturals, sinó també polítiques de vida. Abordar la precarietat econòmica també s'ha de fer des de la precarietat de la disponibilitat. S'ha de definir un model cultural tenint en compte la precarietat econòmica, perquè aquesta no sigui el centre i així aconseguir un model de creadors i creadores més lliures.

Accions concretes

Àngels Civit [Associació de Músics Jazz i Música Moderna de Catalunya] comenta la necessitat d'establir una bateria de propostes que vagin més enllà del binomi cultura i educació, com ara cultura i turisme, cultura i esdeveniments, promoció internacional d'artistes, etc.

Lluís Torrents (Associació de Sales de Concerts de Catalunya) planteja la necessitat de concretar propostes amb grups de treball específics que ja comencin a treballar. Es planteja la possibilitat d'anar posant fil a l'agulla a la concreció de les dues comissions que han de començar el gener del 2023.

A partir d'una intervenció de l'Amadeu Carbó, tornem a la proposta de pensar en base i no en solucions puntuals i a la necessitat de mantenir la comissió en un àmbit teòric per després reflexionar sobre l'àmbit pràctic.

Proposta per a la pròxima sessió

Ester Bonal proposa, per a la pròxima sessió, que els i les membres de la comissió escriguin:

- > Com seria el model cultural de ciutat que voldries?
- > Com i en què creus que podria contribuir-hi el teu sector/professió?

Després d'un breu debat, s'hi afegeix la pregunta:

- > Què necessitaria el teu sector/professió per avançar cap a aquest model?

Aquestes tres preguntes s'afegeixen a les dues proposades d'entrada pel Comitè:

- > Quins tipus de participació cultural creus que haurien de promoure, facilitar i, fins i tot, protegir les polítiques culturals de la ciutat?
- > Quins tipus d'agents de creació/generació/desenvolupament cultural haurien de promoure, facilitar i, fins i tot, protegir les polítiques culturals de la ciutat?

Es proposa que aquestes preguntes siguin compartides amb la resta d'entitats i persones de vàlua reconeguda del Ple.

D'altra banda, es proposa que el Comitè comparteixi la posada en marxa del glossari. Lucía Piedra proposa fer un croquis sobre "quines mancances tens" i "amb quins conceptes les relaciones".

També s'acorda reenviar el formulari de propostes de comissions, compartir les que han sortit fins ara i preveure'n dues per posar en marxa a partir del gener del 2023.

—

Han participat en la primera reunió:

Ester BONAL, vicepresidenta del Consell de la Cultura [coordinació]
Mercè SARRIAS, membre del Comitè Executiu [relatoria]

Pau ALSINA, membre del Comitè Executiu
Nicolás BARBIERI, membre de vàlua reconeguda, per connexió virtual
Montserrat BOU, directora de PROA [Productors Audiovisuals Federats]
Amadeu CARBÓ, membre del Comitè Executiu
Àngels CIVIT, Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya
Lola LASURT, secretària de la PAAC [Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya]
Alexandra LAUDO, membre del Comitè Executiu
Francesca LLOPIS, membre de vàlua reconeguda
Quico PEINADO, president d'Art Barcelona [Associació de Galeries]
Lucía PIEDRA, membre del Comitè Executiu
Rosa M. PROVENCIO, presidenta de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català
Lluís TORRENTS, president de l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya [ASACC]
Isabel VIDAL, presidenta d'ADETCA [Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya]

Laura FRANQUET, secretària del Consell de la Cultura

S'han excusat:

Àlex CASANOVAS, Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya
Carol DURAN, membre de vàlua reconeguda
Mireia ESTRADA, membre de vàlua reconeguda
Martí SALES, membre de vàlua reconeguda

2a reunió grup de treball pilot del Consell de la Cultura		Marc conceptual i significats compartits
SESSIÓ DEDICADA A GOVERNANÇA	Espai LAB, La Virreina Centre de la Imatge. Palau de la Virreina	10 d'octubre de 2022

Ester Bonal comença la sessió fent un breu repàs del contingut de la reunió inicial i posant el focus en l'objectiu de la comissió: compartir conceptes i significats al voltant de la cultura, amb el propòsit de facilitar un marc de discussió comú.

Ens recorda que l'objectiu d'aquest marc és la creació d'un ecosistema cultural obert, múltiple, comprensiu i adaptatiu que vetlli pel compliment dels drets culturals i que respongui a les necessitats a què cal donar resposta per avançar cap al "bon viure".

Tornem també a la definició de *bon viure*: la realització de l'ésser humà de manera col·lectiva amb una vida harmònica, equilibrada, fonamentada en valors ètics davant del model de desenvolupament basat en un enfocament economicista, com a productor de béns de valor monetari.

En la primera reunió es van elaborar cinc preguntes que van ser lliurades al conjunt de membres del Consell. Ester Bonal destaca que hi hagut una alta participació. A partir del diàleg de la primera sessió, de les respostes rebudes a aquestes preguntes i de les propostes de temes per tractar a través del formulari compartit amb el conjunt de membres del Consell, Ester Bonal proposa que les noves sessions que han de venir es divideixin en cinc àmbits per tractar, de manera transversal, les qüestions principals que han sorgit. Els àmbits són: governança cultural, comunicació cultural, sostenibilitat cultural, drets (laborals i culturals) i cultura i educació.

Durant la sessió que ara comença, abordarem l'àmbit de la **governança cultural**. Ens dividim en tres grups de quatre participants cadascun. La primera proposta consisteix a fer una pluja d'idees sobre el "què" entenem i "què" considerem imprescindible incloure en la governança per garantir un ecosistema cultural arreglerat amb el paradigma del bon viure; sobre el "com", quines decisions cal prendre i quines caldria dur a terme per concretar les propostes en aquest sentit, i sobre el "qui", quins agents cal involucrar per garantir que els "com" no desviïn els "què". També es demana als grups que resumeixin en deu paraules el concepte de *governança*.

Algunes de les idees proposades en aquesta primera pluja feta a cada grup són, a tall d'exemple:

Grup 1:

Una governança que inverteixi en cultura; governança igual a públic; privat més Administració, governança com a sistema de comunicació oberta, horitzontal i multidireccional; treball en equip i amb els agents de la societat civil.

Grup 2:

Necessitat d'un canvi en la mirada respecte al creador o la creadora, perquè sempre estigui pagat/ada [homologació amb els lampistes]; interlocució no jerarquizada i en totes direccions [que l'Administració vagi a les associacions]; vetllar pel benestar emocional dels treballadors i treballadores; observatori analògic dels espais i de les associacions.

Grup 3:

Trencar amb els sistemes de subvencions enquistats; normalitzar el consum cultural; garantir la transparència en les polítiques culturals; crear una figura de mediació per relacionar-se amb l'Administració [exemple Manifesta].

Un cop feta la pluja d'idees es demana a les persones participants que n'escullin tres d'entre totes. El resultat és el següent:

Grup 1:

- > Crear mecanismes d'aturada que permetin reflexionar sobre l'acció cultural. Crear una figura de mediació per relacionar-se amb l'Administració.
- > Normalitzar el consum cultural. Fer polítiques encaminades a la creació d'hàbits culturals. Reformular accions per incentivar nous públics.
- > Fer seguiment de l'acció de subvenció i vetllar pel compliment dels convenis laborals.
- > **Definició de governança:** transparència, mediació, acompanyament; inclusiva, transversal, accessible, facilitadora, trencadora, experimental, realista.

Grup 2:

- > Prioritzar i garantir la retribució justa dels creadors i creadores mitjançant tarifari. No a la gratuïtat d'uns ni dels altres, però preus populars reals.
- > Facilitar burocràticament la creació d'entitats, empreses, etc. Eliminar les traves a les sales de concerts.
- > Afavorir la presència, de manera analògica, de l'Administració en les assemblees de les associacions i entitats. Fer interlocució en totes direccions.
- > Vetllar pel benestar emocional i, dins d'aquest, fer una atenció especial a la criança.
- > **Definició de governança:** Governança és crear un marc de convivència públic i privat per incentivar, d'una banda, els creadors i creadores i, de l'altra, una participació amb criteri.

Grup 3:

- > Governança com a sistema de comunicació oberta, horitzontal, multidireccional, treballant en equip amb els agents de la societat civil.
- > Governança: públic + privat + Administració.
- > Governança que atorga valor a la creació.
- > Governança antiracista, anticolonialista i interseccional.
- > **Definició de governança:** La cultura no s'imposa: hauria de ser antiracista i anticapitalista, i partir del treball de tots els agents i del reconeixement a la creació.

A continuació es demana que cada grup transformi en símbols les tres demandes més destacades i els expliqui a les persones assistents.

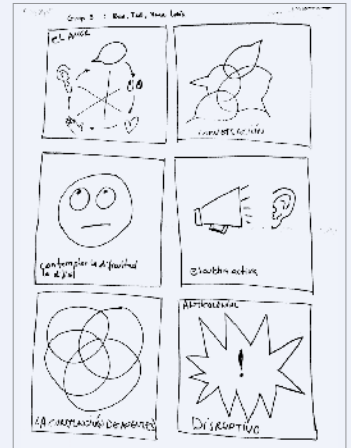
Grup 1:

Grup 2:

Grup 3:

En la posada en comú queden clares les necessitats de facilitar el diàleg amb l'Administració i de buscar altres maneres més bidireccionals de fer-ho; la necessitat d'interrelació entre tots els agents, tant privats com Administració; la desburocratització i simplificació dels tràmits que sovint fa gent en règim de voluntariat; les cures (amb una atenció especial a la conciliació familiar); l'accés a la informació; la remuneració apropiada dels creadors i creadores i participants, i la necessitat d'una mirada antiracista i anticolonialista.

Donem per tancada la sessió a l'hora pactada. Les persones assistents feliciten l'organització pel contingut de la sessió, que ha estat amena i fructífera i ha facilitat el diàleg entre totes les persones que hi han participat.

—

Han participat en la segona reunió:

Ester BONAL, vicepresidenta del Consell de la Cultura [coordinació]
Mercè SARRIAS, membre del Comitè Executiu [relatoria]

Ester BARTOMEU, vicepresidenta de l'AADPC
[Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya]
Amadeu CARBÓ, membre del Comitè Executiu
Carol DURAN, membre de vàlua reconeguda
Mireia ESTRADA, membre de vàlua reconeguda
Lola LASURT, secretària de la PAAC [Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya]
Francesca LLOPIS, membre de vàlua reconeguda
Lucía PIEDRA, membre del Comitè Executiu
Quico PEINADO, president d'Art Barcelona [Associació de Galeries]
Rosa M. PROVENCIO, presidenta de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català
Txell REMOLINS, gerent d'ADETCA [Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya]
Mercè SARRIAS, membre del Comitè Executiu
Lluís TORRENTS, president de l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya [ASACC]

Laura FRANQUET, secretària del Consell de la Cultura

S'han excusat:

Pau ALSINA, membre del Comitè Executiu
Nicolás BARBIERI, membre de vàlua reconeguda
Montserrat BOU, directora de PROA [Productors Audiovisuals Federats]
Àngels CIVIT, Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya
Alexandra LAUDO, membre del Comitè Executiu
Martí SALES, membre de vàlua reconeguda

Alguns moments de la 2a reunió:

**“ Governança és transparència,
mediació, acompanyament;
inclusiva, transversal,
accessible, facilitadora,
trencadora, experimental,
realista.”**

Grup 1

**“ La cultura no s’imposa:
hauria de ser antiracista i
anticapitalista, i partir del
treball de tots els agents i del
reconeixement a la creació.”**

Grup 3

“ Governança és crear un marc de convivència públic i privat per incentivar, d’una banda, els creadors i creadores i, de l’altra, una participació amb criteri.”

Grup 2

3a reunió grup de treball pilot del Consell de la Cultura		Marc conceptual i significats compartits
SESSIÓ DEDICADA A SOSTENIBILITAT I COMUNICACIÓ CULTURAL	Auditori. Born CCM	7 de novembre de 2022

Ester Bonal obre la reunió fent un repàs sobre el tema de la sessió anterior: la governança cultural, a partir de l'objectiu del **"bon viure"**.

A continuació es presenta un Power Point amb els principals elements que cal tenir en compte per a la bona governança:

S'indica que cal crear un **ecosistema cultural obert, plural, de qualitat i sostenible** amb la participació activa i corresponsable de tots els agents públics i privats, col·lectius professionals i agents socials i culturals del territori.

Aquest ecosistema ha d'incloure tothom i, per tant, ha de tenir una perspectiva descolonial, intercultural i interseccional, i ha de treballar per generar noves centralitats culturals i reconèixer els drets laborals i professionals dels treballadors i treballadores de la cultura.

Per aconseguir-ho les condicions irrenunciables són la voluntat política i el desenvolupament d'un sistema organitzatiu que ho faci possible, amb un marc legal que ho faciliti.

Ester Bonal recorda que la idea d'aquesta comissió és establir un marc sobre cada tema proposat [governança cultural, sostenibilitat cultural, comunicació cultural, drets laborals i culturals, i cultura i educació] per desplegar els temes més a bastament en futures comissions específiques. En el document final també s'hi inclouran les propostes concretes sorgides en cada taller sobre com concretar aquests propòsits.

A partir d'aquí, Ester Bonal introdueix els dos temes de la sessió d'avui: sostenibilitat cultural i comunicació cultural.

1. Sostenibilitat cultural

S'entrega a les persones assistents un document on es fa una llista de les dimensions diferents de la sostenibilitat, les quals s'emmarquen en cinc àmbits: el **bon govern** (un govern que inclou la transversalitat, la proximitat, la transparència, la rendició de comptes, la participació, el comportament ètic i la gestió responsable, etc.); la **sostenibilitat laboral** (no-discriminació, salut i seguretat, integració, conciliació de la vida laboral i familiar, bon clima laboral, formació i promoció de les persones, etc.); la **sostenibilitat ambiental** (protecció del medi ambient, preservació dels espais naturals, biodiversitat, prevenció de la contaminació, etc.); la **sostenibilitat econòmica** (dinamització d'entorns econòmics locals, mesures de desenvolupament, amb criteris d'innovació i d'equilibri territorial, etc.), i la **sostenibilitat social** (que té en compte la igualtat d'oportunitats, el benestar de les persones i garanteix la cohesió social).

Aquests àmbits responen als objectius de desenvolupament sostenible (ODS), recollits per la UNESCO el 2015 a Nova York durant la 70a Assemblea General de l'ONU i representats en les icones següents:

A continuació, es convida les persones assistents a fer una autoanàlisi de la seva pròpia empresa, entitat, o de si mateixes com a treballadores culturals per valorar els diversos ítems i la pròpia situació.

A partir d'aquí es treballa en els documents, un per a cada àmbit, i es generen propostes concretes i es defineix quins serien els agents responsables d'aquestes accions. Un cop desenvolupades les propostes, s'indica amb una targeta (icones), l'objectiu que es relaciona amb l'acció proposada.

A continuació, obrim un breu debat sobre els temes sorgits a partir del taller, i constatem que queda molt camí per fer. També comentem els múltiples factors que influeixen en la possibilitat de dur a terme els objectius i en la necessitat de la corresponsabilitat de tots els agents, tant públic com privats, per complir-los.

N'esmentem alguns exemples:

Necessitat d'un canvi complex

Es posa sobre la taula que per aconseguir els objectius cal canviar dinàmiques molt establertes que no només inclouen un factor sinó múltiples: per exemple, en l'àmbit editorial, la impossibilitat de guanyar-se la vida com a escriptor o la necessitat de la "novetat" com a principi de guany.

La contractació laboral

En l'àmbit de la contractació laboral, cal adaptar la legislació a una discontinuïtat de la feina en l'àmbit de la creació que, amb la supressió del contracte per obra, les noves lleis no preveuen, tot i que sembla que l'estatut de l'artista sí que ho farà. La dificultat de trobar un marc legal i de poder-ne complir les condicions també xoca amb la precarietat de mitjans. Una legislació laboral justa només es pot complir si el mercat té les possibilitats econòmiques per ajustar-s'hi.

S'apunta la necessitat de crear uns "barems" orientatius mínims per a les tasques que han de fer els creadors i creadores (artistes visuals, guionistes, etc.) i la dificultat de fer-ho en el marc legal actual, tot i que sembla que l'estatut de l'artista ho permetrà també. De la ma-

teixa manera, calen uns “màxims”, un sostre de guanys per part de les empreses, a fi que l'economia estigui més repartida i repercuteixi d'una manera més igualitària en totes les persones participants.

2. Cultura i comunicació

Una societat menys consumista

Obrim un nou bloc amb la projecció d'una intervenció de Noam Chomsky sobre el consum i el capitalisme.

Chomsky alerta sobre la impossibilitat d'una humanitat lliure si s'aboca al consum com a font de plaer. Si no hi ha una cultura que ensenyi les persones a viure i el seu únic objectiu és una carrera constant per consumir, la societat està condemnada al fracàs.

Enllaç al vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=CWFpnpXEFU&t=3s>.

Amb aquest vídeo s'obre la segona part de la sessió, dedicada a la comunicació cultural.

El debat, aquesta vegada al voltant de la taula, s'inicia amb la importància de l'educació en la formació de persones lliures.

Educació

Montserrat Bou remarca la necessitat que la cultura estigui immersa en l'educació: sense una educació en què s'aprecii i s'ensenyi a viure la cultura, no es pot crear una ciutadania participativa.

Falta de públic

Quico Peinado alerta sobre la falta de públic a les galeries i Txell Remolins sobre la falta d'espectadors i espectadores al teatre. S'obre el debat sobre la crisi de “participació” en els esdeveniments culturals.

Ester Bonal explica l'experiència en l'acció comunitària per aconseguir l'assistència a les activitats proposades, i remarca la necessitat de cercar resultats a llarg termini, sense precipitacions. També apunta a la urgència d'un canvi de mentalitat a l'hora de dirigir-se a gent que no té accés a la cultura: cal fer-ho sense segregat, oferint a tothom les mateixes possibilitats i afavorint la interculturalitat per aconseguir l'enriquiment social.

Ester Bonal apunta que la necessitat de cultura és una cosa que es desperta, no “neix” en sí: s'ha de provocar i construir. La persona ha de ser conscient que existeix aquella oportunitat de cultura i que també està dirigida a ella. Cal generar unes condicions educatives que creïn aquestes necessitats en totes les capes de la societat.

Consum versus cultura

Sobre els eixos de la crisi de participació i la necessitat d'expansió d'aquesta participació a totes les edats i totes les capes socials, també s'inicia un debat sobre les prioritats de la societat contemporània abocada al consum massiu —tornem a Chomsky— i immersa en un neocapitalisme galopant, individualista i consumidor.

S'analitza l'efecte de les xarxes i la societat postcovid, que ha tancat els individus a casa i està canviant les prioritats. En el moment en què el consum ja no és tan presencial (centres comercials, botigues, etc.), el control horari en festius no serveix per reconduir els hàbits de la ciutadania. Alexandra Laudo suggereix un control de la venda en línia en festius. La proposta posa en evidència la dificultat de controlar els hàbits ciutadans quan el poder econòmic pesa massa davant les possibilitats del govern en una esfera internàutica.

Ester Bonal apunta a la situació de lluita per aconseguir que la cultura formi part d'una manera activa en la societat, ja que totes les forces ens empenyen al contrari: a la no participació o al consum massiu com a forma única d'esbarjo.

Nicolás Barbieri explica una enquesta feta des de l'ICUB, en l'elaboració de la qual ell també ha participat, on es mostra que el jovent està disposat a consumir cultura i hi està interessat. S'inicia un debat sobre el "vincl" que la gent ha d'establir amb entitats, teatres, museus i altres llocs on es consumeix cultura per sentir-se cridada a participar en les seves activitats. Sobre aquest vincl, Barbieri suggereix les biblioteques com a possibles difusores de l'activitat cultural. Es comenta l'èxit dels espectacles als centres cívics, tot i que són gratuïts. Mercè Sarrias comenta que no és només la gratuïtat el que empeny la gent a veure'ls. Tornem a la importància del vincl amb la institució o l'entitat on se celebra l'activitat.

Digitalització versus presencialitat

Àngels Civit proposa la digitalització com a motor per adquirir nous públics i ser més sostenible, i s'inicia un debat sobre la necessitat de la presencialitat per crear comunitat. La taula s'aboca a la necessitat de comunicació en viu per construir una societat menys individualista i per combatre el neocapitalisme galopant. La qualitat de la comunicació cultural en un acte presencial és molt més gran que en un de digital.

Alexandra Laudo apunta a la presencialitat com a eina de resistència política. Aplegar-se en un mateix lloc té un contingut polític de creació de comunitat.

Sense deixar de banda la digitalització i els avantatges que ens proporciona la xarxa com a societat, la taula defensa la presencialitat com a eina de cohesió i intercanvi social.

Montserrat Bou també apunta a la necessitat de reinventar alguns espais que estan quedant obsolets, com ara els cinemes. No es pot negar la realitat digital, però s'ha de reinventar la presencial per donar-hi valor.

Comunicació

En un moment en què els mitjans s'han multiplicat i, al mateix temps, n'han desaparegut d'altres, com els diaris, a l'hora d'informar-se, és difícil reestructurar l'arribada d'informació a la possible persona participant d'un acte cultural.

Es remarca la necessitat de tenir un programa cultural potent a la televisió pública catalana i es destaca la feina feta per betevé en aquesta qüestió, i per la xarxa de televisions locals [XAL], tot i que amb una repercussió de públic molt més petita que la de TV3.

També es comenta la possibilitat que les entitats i les institucions facin "xarxa" citant-se les unes a les altres en els actes on són presents o en les seves aparicions a la televisió pública, per aconseguir ser conegudes. Algunes idees que es posen en comú són l'eliminació de la competitivitat entre les entitats i les associacions; la necessitat de generar xarxes, i la col·laboració com a generadora de creixement i comunicació.

Finalment, a un quart de tres es tanca la reunió.

—

Han participat en la tercera reunió:

Ester BONAL, vicepresidenta del Consell de la Cultura [coordinació]
Mercè SARRIAS, membre del Comitè Executiu [relatoria]

Nicolás BARBIERI, membre de vàlua reconeguda
Montserrat BOU, directora de PROA [Productors Audiovisuals Federats]
Àngels CIVIT, Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya
Alexandra LAUDO, membre del Comitè Executiu
Quico PEINADO, president d'Art Barcelona [Associació de Galeries]
Txell REMOLINS, gerent d'ADETCA [Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya]

Laura FRANQUET, secretària del Consell de la Cultura

S'han excusat:

Pau ALSINA, membre del Comitè Executiu
Ester BARTOMEU, vicepresidenta de l'AADPC
[Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya]
Amadeu CARBÓ, membre del Comitè Executiu
Carol DURAN, membre de vàlua reconeguda
Lola LASURT, secretària de la PAAC [Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya]
Lucía PIEDRA, membre del Comitè Executiu
Rosa M. PROVENCIO, presidenta de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català
Martí SALES, membre de vàlua reconeguda
Lluís TORRENTS, president de l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya [ASACC]

Alguns moments de la 3a reunió:

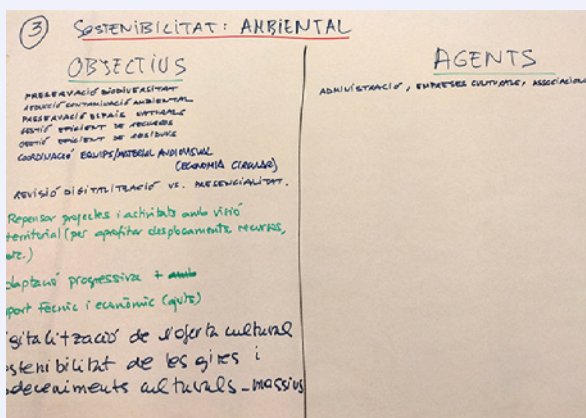

“ La digitalització ha de ser un motor per adquirir nous públics i ser més sostenible.”

Àngels Civit

“Falta públic a les galeries i espectadors i espectadores al teatre.”

Quico Peinado i Txell Remolins

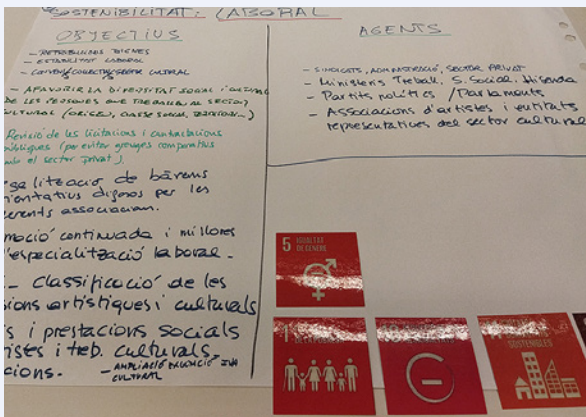

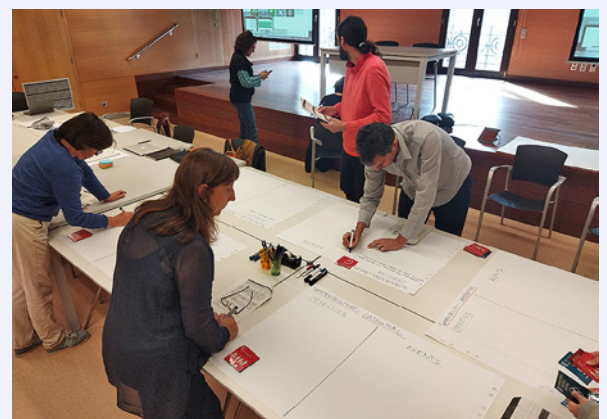
“Segons una enquesta feta des de l'ICUB, es constata que el jovent està disposat a consumir cultura i hi està interessat.”

Nicolás Barbieri

“La cultura ha d'estar immersa en l'educació: sense una educació en què s'apreciï i s'ensenyi a viure la cultura, no es pot crear una ciutadania participativa.”

Montse Bou

“ La necessitat de cultura és una cosa que es desperta, no “neix” en sí: s’ha de provocar i construir. La persona ha de ser conscient que existeix aquella oportunitat de cultura i que també està dirigida a ella. Cal generar unes condicions educatives que creïn aquestes necessitats en totes les capes de la societat. ”

Ester Bonal

“ La presencialitat ha de ser una eina de resistència política. Aplegar-se en un mateix lloc té un contingut polític de creació de comunitat.”

Alexandra Laudo

4a reunió grup de treball pilot del Consell de la Cultura		Marc conceptual i significats compartits
SESSIÓ DEDICADA A CULTURA I EDUCACIÓ	Sala Ernest Lluch. Seu del Districte de Ciutat Vella.	28 de novembre de 2022

Ester Bonal obre la sessió proposant dedicar-la a l'àmbit de la cultura i l'educació i al del creador o creadora i la seva situació en la xarxa de valor de la cultura. S'inicia un debat entre els i les presents sobre la relació entre educació i creació, la intersecció entre els dos àmbits, quin és el paper de cadascun i com es podrien interrelacionar d'una manera més eficaç.

Bonal també destaca la necessitat de no fer només diagnòsi sinó de posar en pràctica les propostes sorgides de les sessions: "diagnostiquem i no fem tractaments".

Artistes i educació

La relació entre artistes i ensenyament és constant, però sovint es desenvolupa d'una manera improvisada o no inscrita dins dels currículums del curs. Parlem de les maneres diferents de vehicular aquesta relació. Definim la feina dels educoartistes, que treballen als centres d'educació, sigui mitjançant sessions puntuals sigui dins del programa mateix, i dels mediadors artístics, que intenten fer una lectura que vagi més enllà de les arts, treballant amb la inclusió social de col·lectius diferents (salut mental, pobresa, etc.). Constatem que, sense una voluntat d'incloure els i les artistes dins dels currículums educatius, en segons quines etapes, la relació es fa difícil, si no és d'una manera puntual o en escoles o instituts amb projectes molt transversals. Els currículums educatius són poc permeables a aquest tipus d'experiències, si no és des de programes externs. També queda molt per fer en el reconeixement institucional dels mediadors artístics.

Cultura, terminologia i empresa

Martí Sales intervé per demanar evitar el vocabulari que lligui cultura amb mercat durant les sessions de treball. La utilització de paraules com *producció*, *producte*, *consum*, *resultat* ens lliga a un concepte de *cultura* vinculat a la societat del consum. Amadeu Carbó remarca que, si anem treballant amb aquests termes, conceptualment som en un lloc que probablement volem canviar.

Lluís Torrents defensa el terme *indústria cultural*, ja que al final molta de la gent que treballa en cultura ho fa des d'una empresa i les empreses necessiten consumidors i que els surtin els números.

Ester Bonal remarca que ella es dedica a l'educació per fer que la gent sigui més lliure, però això no treu que també n'hagi de poder viure. "No podem demonitzar la idea de mercat, perquè som on som i, a més, el mercat va néixer com una idea d'intercanvi. Més aviat hem de lluitar perquè aquest intercanvi sigui just."

Ens posem d'acord que no és la intenció enfocar les sessions amb una idea "mercantilista" de la cultura, ja que l'objectiu és el "bon viure", i que la utilització d'algun dels termes citats anteriorment es fa des d'una idea d'utilitat més que d'enfocament. Igualment, s'acorda bus-

car una terminologia que s'adeqüi millor a una idea no economicista de la cultura, tal com marquen els objectius del "bon viure" que estem seguint.

També es fa un incís sobre la utilització d'anglicismes per definir termes tan senzills com *xarxa* [*network*]. Reivindiquem l'ús de termes catalans de tota la vida.

La figura del prosumidor/a

S'analitza el terme *prosumidor*, una persona que participa en la cultura d'una manera activa i fa que altres persones hi participin, ja que és una difusora d'idees i entusiasmes. No ens posem d'acord sobre l'abast d'aquest terme: es refereix a les persones que participen activament en esdeveniments culturals, més com a actors/actrius que com a públic, o es refereix a les que, actuant en l'àmbit de la cultura, la difonen a possibles participants perquè s'acostin a un esdeveniment concret? Arribem a la conclusió que el terme s'utilitza indistintament per referir-se a les dues coses.

La importància de la difusió

La definició del *prosumidor/a* com a persona que difon i anima a participar en la cultura porta a reflexionar sobre el canvi en la comunicació de les activitats culturals amb l'aparició de les xarxes i la davallada del pes dels mitjans d'informació clàssics. També es remarca l'absurditat que a la televisió pública catalana no hi hagi un programa dedicat íntegrament a la cultura, i també la necessitat que dins dels informatius es dediqui un temps a difondre o comentar actes culturals. Què passaria si en cada informatiu hi hagués un espai dedicat a la cultura tan ampli com el que hi ha dedicat als esports? També es destaca que tant la televisió municipal, betevé, com la xarxa de televisions locals, malgrat que tenen una audiència molt menor, tenen programes dedicats a la cultura, la majoria d'una gran qualitat.

Participació i vincle

La importància de la difusió porta al debat sobre la falta de públic o de participants en algunes activitats culturals, en les sales d'exhibició d'art i en els teatres especialment. La necessitat d'establir un vincle personal entre les possibles persones participants o visitants dels espais es dibuixa com a solució per mantenir un flux d'espectadors i espectadores constant. Com aconseguir aquest vincle és un dels reptes actuals.

Qui decideix què és cultura professional?

El diàleg continua sobre els límits entre el que es considera "cultura professional" i el que no ho és, i si això està definit per la remuneració de les activitats o no. Quedem que no. Es defensa la no necessitat que la cultura estigui remunerada. Cal sempre cobrar per escriure? La persona creadora ha d'esperar que li paguin? En una societat on hi hagués una renda mínima garantida, això no seria necessari, però en la que ens trobem, sí; si no, la creació queda limitada a persones de classes adinerades, apunten des d'altres sectors. L'accés universal a la cultura que proposa el "bon viure" quedaria limitat, així com el dret dels creadors o creadores a poder sobreviure.

Es parla de la necessitat de la diferenciació entre la persona creadora, que s'hi dedica amb la intenció de "crear" una obra, i la que ho fa amb un objectiu pedagògic o d'integració social, sense que això impliqui, en cap cas, una dimissió de la importància del que és la cultura comunitària. Es fa diferenciació de funcions, una educativa, l'altra creativa, però les dues amb focus en la qualitat del procés.

Inici de les activitats

Ester Bonal proposa continuar la sessió fent una activitat individual i després una en grup.

L'activitat individual consisteix que cada persona de les presents expliqui la seva relació amb la cadena de valor del sistema cultural, des de l'àmbit en el qual actua.

El primer pas és definir la seva “funció en l’ecosistema” escollint alguna de les categories següents: creació, producció, distribució, xarxa d’exhibició, *prosumidor/a*, experiències artístiques en l’educació obligatòria, experiències artístiques i culturals al llarg de la vida, educartistes, mediació artística, centre de formació superior artística, formació de mestres de primària i formació de mestres de secundària.

A partir d’aquí, cada participant ha d’anar definint la seva funció en l’ecosistema cultural respecte a les altres baules o peces de la xarxa. L’objectiu és aprofitar que a la sala hi ha gent que pertany a tots els àmbits per acostar-nos-hi des de totes les mirades i proposar solucions o camins que millorin la xarxa, tenint en compte les necessitats de cadascú.

Un exemple

Partint de la creació, a tall d’exemple i sense que això es faci extensible a tots els creadors i creadores, la proposta és la següent: la persona creadora té la funció de “crear” obra, la seva relació amb les altres baules es defineix perquè depèn econòmicament de la de producció i de distribució i molts cops intercanvia coneixements amb la d’educació. Les condicions necessàries per poder exercir la seva funció serien, entre d’altres, tenir una estabilitat econòmica que no la faci dependent o un espai on treballar i relacionar-se amb altres persones creadores. Les responsabilitats de la seva funció en els objectius del “bon viure” podrien ser participar en la comunitat i compartir el que fa amb altres persones creadores i, per garantir-ne la sostenibilitat, seria interessant la interacció amb l’educació d’una manera molt més integrada.

Un cop fet el treball personal, la sessió es divideix en dos grups: un amb les persones assistents més vinculades als àmbits de cultura comunitària i cultura i educació, i un altre amb les relacionades amb l’àmbit de la creació. Es constata la dificultat de la divisió, perquè són dos àmbits que estan molt comunicats.

[2] Vegeu l’esquema complet al gràfic “Ecologia cultural” (dins de l’informe).

A partir d’aquí s’inicien debats grupals d’on surten propostes concretes.²

Aquestes en són algunes:

Sobre la creació i els espais: hi ha la necessitat de crear un vincle entre públic (en el cas dels concerts o de les sales de teatre) o visitant (en el cas de les sales d’art) i l’espai on té lloc l’activitat o bé l’activitat mateixa. Si el *prosumidor/a* adquireix una relació al llarg de la vida amb el teatre o l’art o amb un espai on acudeix a practicar l’activitat, segurament hi continuarà perquè forma part del seu bagatge vital i s’hi sent inclòs/osa.

D’una banda, es proposa que els espais que estan buits una part del dia, s’omplin de gent al llarg de la jornada (teatres, sales d’exhibició) o s’hi celebren activitats vinculades, però no exactament iguals a les que s’hi fan habitualment i, de l’altra, també se suggereix que l’art surti al carrer, que el teatre es faci en places i desvincular els espectacles i les activitats del seu entorn habitual. És a dir, fer líquids els espais o evitar-los. Cal vincular les persones a un art al llarg de la vida, i vincular-les a un espai on es fan activitats diverses.

Sobre el tema de la gratuïtat no ens posem d’acord. No està clar que abaixar els preus augmenti sempre l’assistència; els i les professionals de la música estan d’acord a no fer-ho, perquè creuen que “desvaloritza” la música. Tot i així, l’accés ha de ser fàcil per a tothom i, en el cas del teatre, per exemple, no ho és.

Sobre la recerca: es reclama un pla de dades culturals, la presència d’un perfil específic a centres educatius, i una demanda de recerca i avaluació cultural per generar un coneixement social i cultural rellevant. Cal la creació d’una agència de cultura, recerca i creació. En definitiva, cal posar la recerca en el punt de mira, visibilitzar-la i integrar-la dins dels principals programes educatius.

Sobre productores i gestores culturals: s'aposta pel reciclatge i la reutilització, l'optimització de recursos i la coordinació entre les entitats, i per la creació d'un sistema laboral com la *intermittence* francesa (la *intermittence* també torna a sortir en altres seccions).

Sobre espais d'exhibició: hauria d'existir un equilibri entre propostes "populars" i "arriscades", un equilibri geogràfic amb ràtios d'espais per nombre d'habitants, accés a espais digitals, desenvolupament de propostes pedagògiques, ajuts a projectes puntuals extraordinaris, entre altres mesures.

Sobre cultura i educació: es comenta la necessitat de revisar l'accés i la formació de mestres i professorat (graus i màsters), incorporar estructuralment la presència de creadors i creadores als centres educatius (educoartistes), connectar el centre educatiu al teixit cultural de proximitat, connectar l'experiència cultural i artística amb espais de recerca, i desenvolupar programes a partir d'aquesta recerca. També es valora connectar els centres educatius amb els centres artístics de formació superior, repensar el rol i la funció que tenen els educoartistes i mediadors o mediadores culturals en els centres educatius (superant el "taller"), i incidir en els projectes de centre i en la formació continuada del professorat.

Sobre educació al llarg de la vida: es proposa desenvolupar experiències artístiques per a la franja 0-3, implantar un codi de "bones pràctiques" que asseguri la coherència dels processos educatius artístics i culturals amb l'ecosistema marc on s'inscriuen. També es proposa generar, disposar i fer sostenibles espais de participació en els territoris (i promoure i tenir cura dels existents), articular un sistema progressiu en el qual puguin conviure subvencions i licitacions (que sempre incorporin els requisits del marc del "bon viure": recerca, bones pràctiques, interseccionalitats, etc.) que puguin evolucionar a contractes-programa estructurals revisables.

Ens acomiadem passades les dues, ja en la recta final del grup de treball.

—

Han participat en la quarta reunió:

Ester BONAL, vicepresidenta del Consell de la Cultura [coordinació]
Mercè SARRIAS, membre del Comitè Executiu [relatoria]

Nicolás BARBIERI, membre de vàlua reconeguda
Ester BARTOMEU, vicepresidenta de l'AADPC
[Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya]
Amadeu CARBÓ, membre del Comitè Executiu
Carol DURAN, membre de vàlua reconeguda
Mireia ESTRADA, membre de vàlua reconeguda
Lola LASURT, secretària de la PAAC [Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya]
Quico PEINADO, president d'Art Barcelona [Associació de Galeries]
Lucía PIEDRA, membre del Comitè Executiu
Txell REMOLINS, gerent d'ADETCA [Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya]
Martí SALES, membre de vàlua reconeguda
Lluís TORRENTS, president de l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya [ASACC]

Laura FRANQUET, secretària del Consell de la Cultura

S'han excusat:

Pau ALSINA, membre del Comitè Executiu
Montserrat BOU, directora de PROA [Productors Audiovisuals Federats]
Àngels CIVIT, Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya
Alexandra LAUDO, membre del Comitè Executiu
Francesca LLOPIS, membre de vàlua reconeguda
Rosa M. PROVENCIO, presidenta de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català

Alguns moments de la 4a reunió:

“ No podem demonitzar la idea de mercat, perquè som on som i, a més, el mercat va néixer com una idea d’intercanvi. Més aviat hem de lluitar perquè aquest intercanvi sigui just.”

Ester Bonal

Sobre el tema de la gratuïtat no hi ha acord. No està clar que abaixar els preus augmenti sempre l’assistència. Tot i així, es coincideix en que l’accés ha de ser fàcil per a tothom.

“ Cal defensar el terme indústria cultural, ja que al final molta de la gent que treballa en cultura ho fa des d’una empresa i les empreses necessiten consumidors i que els surtin els números.”

Lluís Torrents

“ Cal posar la recerca en el punt de mira, visibilitzar-la i integrar-la dins dels principals programes educatius.”

Nicolás Barbieri

Sobre cultura i educació, es comenta la necessitat de revisar l'accés i la formació de mestres i professorat, incorporar estructuralment la presència de creadors i creadores als centres educatius, i connectar el centre educatiu al teixit cultural de proximitat.

5a reunió grup de treball pilot del Consell de la Cultura		Marc conceptual i significats compartits
SESSIÓ DE TANCAMENT: SÍNTESE I CONCLUSIONS	Sala Finestres. Antiga Escola Massana	12 de desembre de 2022

Síntesi i conclusions

Ester Bonal obre la sessió convidant a fer una reflexió sobre les quatre trobades realitzades. Recorda que aquest primer grup de treball és la llavor dels futurs grups dedicats a desenvolupar els temes tractats ara, però d'una manera més concreta. L'esperit d'aquest primer tram era conèixer-nos i establir un marc conceptual comú per començar a parlar.

Es valoren positivament les dinàmiques que hem anat fent per articular cada tema. En comissions posteriors, s'ha acordat buscar una figura de mediador/a per facilitar la participació d'Ester Bonal com a presidenta del Comitè Executiu més que com a dinamitzadora.

Format de les sessions

D'una banda, analitzem el format de les sessions, de dues hores, la majoria en horari matinal [marcades segons les preferències de les persones assistents] i la quantitat de persones que hi participàvem [es va obrir a tot el Consell]. Es comenta l'alta participació i el compromís de les persones assistents, malgrat les dificultats que comporta el fet que treballem en altres coses i que sovint l'horari se solapi amb l'horari laboral, quan és al matí, o amb el familiar, quan és a la tarda, o ambdues coses a la vegada.

Futur

Ester Bonal explica que les passes següents seran escollir dues comissions d'entre les proposades per membres del Consell a fi de desenvolupar-les durant l'any que ve. Actualment n'hi ha catorze de proposades, seleccionades per àmbits. Es defensa l'elecció de dues comissions, perquè és una opció realista, tenint en compte el temps disponible de la majoria de participants. S'arriba a l'acord de fer una preselecció i acabar de decidir quines seran en el Ple del Consell del mes de febrer vinent.

Martí Sales demana definir els objectius de la comissió quan la vam plantejar, i tornem a la idea de buscar un marc conceptual comú. Ester Bonal destaca la importància que ens hàgim conegut i hàgim pogut escoltar altres punts de vista sobre els mateixos temes. El balanç positiu camina sobre la idea de l'escolta i la coneixença; les sessions han estat enriquidores per a tothom i han creat bones expectatives per plantejar les comissions posteriors. Han complert l'objectiu d'establir un diàleg fluid entre les persones membres del Comitè Executiu i les del Consell.

La necessitat de fer suggeriments i de les comissions vinculants

Tal com ja és recurrent, algunes de les persones presents demanen que les comissions i els seus suggeriments tinguin conseqüències més enllà del debat entre nosaltres i, fins i tot, que es plantegi que siguin "vinculants" (Francesca Llopis). Es detecta un cert cansament en el debat i la frustració conseqüent quan les aportacions d'aquest no arriben enlloc. Es qüestiona la funció del Consell com a òrgan representatiu, perquè no hi ha resposta concreta de les institucions a les seves propostes.

Les persones assistents es mostren d'acord que entitats, agents i empreses haurien de tenir més pes en la presa de les decisions de les institucions.

Després d'un breu debat, Ester Bonal proposa fer una revisió comuna del document de síntesi i conclusions d'aquest grup de treball per arribar a un consens de tota la comissió sobre el seu contingut.

Iniciem el visionament i la lectura del document.

Ens aturem un cop més en el paradigma del "bon viure" com a punt de partida de la nostra reflexió. El "bon viure" és el que volem aconseguir.

Sobre la governança

Ens aturem en l'àmbit de la governança per matisar conceptes. Es posa sobre la taula la necessitat d'un canvi de paradigma en el lideratge polític per aconseguir que les decisions es prenguin d'una manera més transversal i que permetin la participació vinculant d'entitats, agents i empreses. El teixit cultural ha de formar part de la presa de decisions i de l'elaboració de plans d'una manera permanent.

Nico Barbieri apunta que cal assentar estructures de participació, perquè, si no, la seva existència sempre està en mans del color polític de qui governen. També remarca que en el Consell de Cultura no hi ha representada tota la cultura de la ciutat; perquè tingúes sentit una acció com aquesta, el Consell s'hauria d'obrir a moltes més entitats i associacions. Una bona part de les persones participants de la taula estan d'acord que hi hauria d'haver moltes més entitats i associacions representades perquè el teixit cultural estigués present en la seva totalitat.

Sobre la sostenibilitat

Sobre l'apartat de sostenibilitat es matisen algunes de les propostes sorgides en la tercera sessió per tal d'arribar a una llista consensuada, concretament en l'establiment de sostres sobre el benefici empresarial, ja que algunes entitats (PROA, ADETCA i ASACC, entre d'altres) remarquen la necessitat de no cohibir el lliure mercat. S'inicia un debat sobre aquesta qüestió i no ens acabem de posar d'acord, però sí que es consensua el canvi de l'expressió i s'elimina la paraula "topall" a fi de marcar la necessitat de "retorn" dels beneficis que s'han aconseguit mitjançant ajuts públics.

També tornem al tema de la "no gratuïtat" com a incentiu per valorar alguns esdeveniments culturals i es debat la necessitat d'un preu popular, però també de donar un valor econòmic a l'acte.

Sobre la comunicació cultural

Tornem a la necessitat de tenir una televisió pública que posi en primer pla la cultura del país.

Sobre la cadena-xarxa de valor de la cultura

Revisem ja aquest punt a marxes forçades per problemes d'horari, però s'arriba a un acord sobre el contingut.

Les comissions del 2023

A continuació Ester Bonal inicia un debat sobre com escollir les comissions que se celebraran a partir de l'any que ve, i estableix una preselecció de sis sobre les catorze per proposar-les de manera més clara en el Ple del Consell del febrer vinent. Es valora que les pròximes comissions, en ser d'una temàtica més concreta, no tindran la presència de tantes persones participants i els i les membres del Comitè ens podrem repartir més per aconseguir que la participació sigui plena.

Manifesta

A proposta de Francesca Llopis s'acorda transmetre la necessitat d'obrir una comissió sobre Manifesta 2024 al marge de totes les altres propostes, perquè es pugui fer abans de la celebració de l'esdeveniment. Es valora que una manifestació artística d'aquestes característiques no es pot quedar només en un fet puntual de gran lluïment, sinó que ha de deixar un llegat a la ciutat no només en obra sinó també com a incentiu cultural per a les noves generacions d'artistes. No es pot prescindir dels i de les artistes de la ciutat en un moment així. La impressió d'una part del gremi és que el Manifesta s'està fent al marge de tots els altres agents vinculats a la creació artística visual de la ciutat, en un context d'empresa privada dedicada més aviat a la promoció dels i de les artistes del seu país d'origen.

S'acaba la sessió per qüestions d'horari. Les persones participants es congratulen dels resultats obtinguts en aquest primer grup de treball pilot.

—

Han participat en la cinquena reunió:

Ester BONAL, vicepresidenta del Consell de la Cultura [coordinació]

Mercè SARRIAS, membre del Comitè Executiu [relatoria]

Nicolás BARBIERI, membre de vàlua reconeguda

Ester BARTOMEU, vicepresidenta de l'AADPC

[Associació d'Actors i Directors Professionals de Catalunya]

Amadeu CARBÓ, membre del Comitè Executiu

Àngels CIVIT, Associació de Músics de Jazz i Música Moderna de Catalunya

Lola LASURT, secretària de la PAAC [Plataforma Assembleària d'Artistes de Catalunya]

Lucía PIEDRA, membre del Comitè Executiu

Rosa M. PROVENCIO, presidenta de l'Ens de l'Associacionisme Cultural Català

Francesca LLOPIS, membre de vàlua reconeguda

Txell REMOLINS, gerent d'ADETCA [Associació d'Empreses de Teatre de Catalunya]

Martí SALES, membre de vàlua reconeguda

Lluís TORRENTS, president de l'Associació de Sales de Concerts de Catalunya [ASACC]

Laura FRANQUET, secretària del Consell de la Cultura [virtual]

S'han excusat:

Pau ALSINA, membre del Comitè Executiu

Montserrat BOU, directora de PROA [Productors Audiovisuals Federats]

Alexandra LAUDO, membre del Comitè Executiu

Quico PEINADO, president d'Art Barcelona [Associació de Galeries]

Mireia ESTRADA, membre de vàlua reconeguda

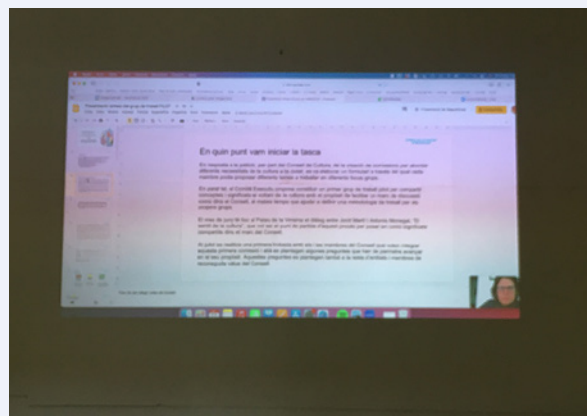
Carol DURAN, membre de vàlua reconeguda

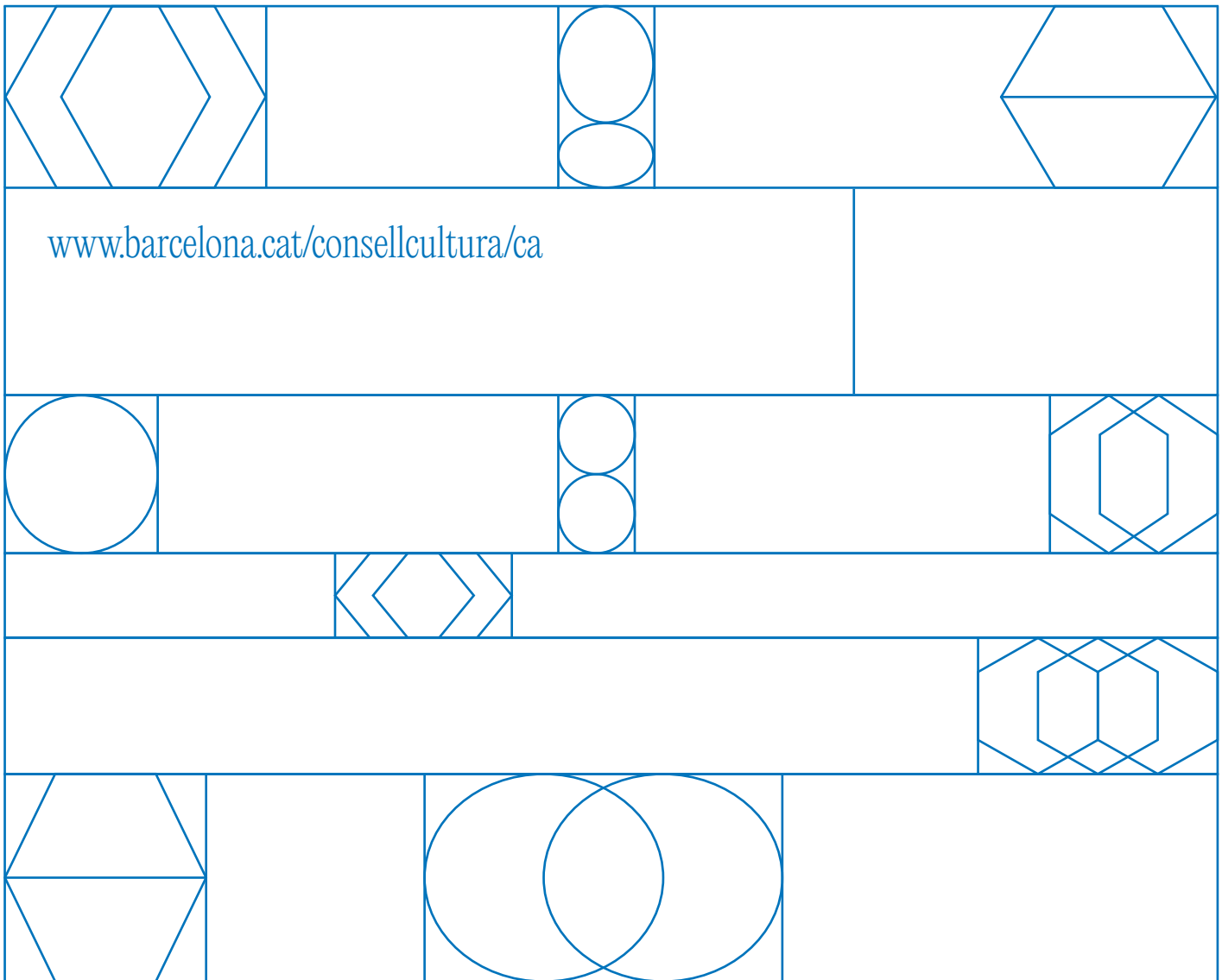
Alguns moments de la 5a reunió:

Les sessions han estat enriquidores per a tothom i han creat bones expectatives per plantejar les comissions posteriors. Han complert l'objectiu d'establir un diàleg fluid entre les persones membres del Comitè Executiu i les del Consell.

Les persones assistents es mostren d'acord que entitats, agents i empreses haurien de tenir més pes en la presa de les decisions de les institucions.

Ajuntament
de Barcelona